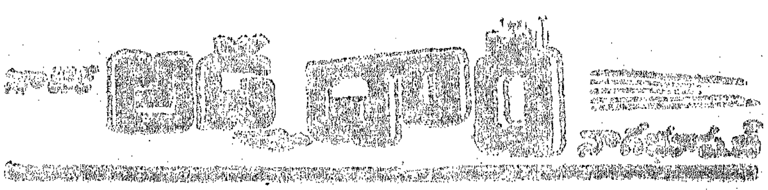

1

(సాయంకాలం 5 గంటలవేళ—

మధ్యతరగతికి చెంది పై తరగతి సంస్కారాన్ని కొని తెచ్చుకుందామని వ్యర్థ ప్రయత్నం చేసే ఒకానొక యింటివారి ముందు గది—)

గది విశాలంగా వుంది. గతాన్ని చెప్పుకొని గర్వించే వర్తమానం లేని భారతీయునిలా ఒకప్పుడు గొప్పగా వున్నట్లు సూచించే పరికరాలు. వెల్లవేసిన తెల్ల సున్నం రాలిపోగా, వర్తమానాన్ని వెక్కిరిస్తున్నట్లు కనిపించే గోడలు. యాంత్రికంగా మారిన మనిషికి మానవత్వాన్ని జ్ఞాపకం చేసే మేధకు అడ్డంగా తెర కట్టినట్లు, వెలుతురును అడ్డగిస్తూ ఇద్దరు పాలించు మహారాజులు కట్టిన కోటలు—ఆ యింటికి ప్రత్యేకమైన ఆకర్షణలు.

గదికి ఓ ప్రక్కగా ఓ కుర్చీ, దానిముందు ఓ టేబులు, ఆ టేబులుమీద హార్మోనియమూ, మధ్య మూడు పాతపడిన కుర్చీలు, దాని ప్రక్కన— కూర్చుంటే పడవేస్తానని బెదిరించే ఓ పడక కుర్చీ, ఇంట్లో ఆడవాళ్ళు తాలూకు చిరిగిన చీరను గుర్తుపట్టకుండా మార్చి వాకిలికి కట్టిన కర్టెనూ, ఓ విరిగిపోయిన టెన్నిస్ రాకెట్, రెండు మూడేళ్ళనాటి సినిమా తారల కేలండర్లు, సీతారాముల పటమూ— ఇవి ఆ గదిలోని కొన్ని వింతలూ, విశేషాలు.

(తెర లేవగానే ఇందిర టేబుల్ ముందు, కూర్చుని హార్మోనియంమీద "లంబోదరలకుమికరా" పాడుతోంది. కొంతసేపయ్యాక, రెండు మూడు అపశ్రుతులు రావడమూ, వాటిని దాటించేసి, గానాన్ని ఆపి కేవలం వాయిద్యాన్ని మాత్రమే ప్రసారం చేస్తున్న ఆఖరు దశలో సినిమా పిచ్చి సుందరం ప్రవేశిస్తాడు)

సుందరం: (చప్పట్లు కొడుతూ) అమోఘం... అద్భుతం......అంతో యింతో సంగీతం రాని ఆడదానికి పెళ్ళి చేసుకుందే అర్హత వుండకూడ దన్నాడు.. ఏమంటావ్?

ఇందిర: మీరా! ఎలా వుంది పాట?

సుందరం: నవరత్న ఖచితంగా వుంది. శాస్త్రీయ సంగీతం అరవవాళ్ళ యిళ్ళల్లోనూ, ఆలిండియా రేడియో స్టేషన్లలోనూ దాక్కున్నదని అఘోరించే అశేష ప్రజానీకానికి నీ పాట ఓ సవాల్!

ఇందిర: ఓ యబ్బ!......అంతా ముఖస్తుతి....

సుందరం: ఇది నీ గొంతు స్తుతి ఇందిరా!....సరే కాని, లంబోదరుడిని అంకించుకున్నావు, బండి పట్టాలమీద నడవడం లేదా?

ఇందిర: ఎట్లా? అన్నయ్య డబ్బు ఇవ్వాలిగా!

పాత్రలు

తండ్రి	మామయ్య
పెద్ద కొడుకు	ఆఫీసు ప్యూను
చిన్న కొడుకు	సుందరం
బాబాయి	ఇందిర

సుందరం: నా మాట విని, కిళ్ళీ కొట్లో ఖాతాకి జమ కట్టినట్లు, నెలకు సరిపోనూ ఇరవయ్యో, ముప్పయ్యో ఒక్కసారి ఇవ్వమనరాదూ మీ అన్నయ్యను. ఇలా ఒకటీ, రెండూ అడిగితే అడిగే దానికి నీకు గౌరవమా, ఇచ్చేవాడు మీ అన్నయ్యకి గౌరవమా?

ఇందిర: అడగడాని కేం? నేను అడుగుతాను. కాని వాడు ఇవ్వనద్దూ? వాడి దంతా ముంచుకుపోతున్నట్లు ప్రతిసారి ఆముదం తాగే మొహమే పెడతాడు.

సుందరం: కష్టే ఫలే అన్నారు. ఇన్ని సినిమాలు చూసి, నటనను జీర్ణం చేసుకొని, ఓ ఫైన్ మార్నింగ్ నువ్వు ఓ మహా నటివి అయితే అప్పుడు అనుభవించేది తను కదూ? ఫలానావాళ్ళ చెల్లెలు ప్రఖ్యాండమయిన నటి అయిందంటే తనకు మాత్రం గొప్ప కాదూ?

ఇందిర: వాడి కివేమీ పట్టవండి.....సాయంకాలాలు ముసలమ్మల దగ్గర నచ్చి మెరపకాయ బజ్జీలు కొనుక్కు తినే బాపతు......వాడికి చెప్పినా అర్థం కాదండీ ఖర్మ—

సుందరం: అంతే ఇందిరా! కొందరికి అనుభవించే యోగ్యత వుండదు సరిగదా, ఎదుటివాడు అనుభవిస్తే చూసి సంతోషించే విశాల హృదయం కూడా వుండదు. నువ్వు లక్ష్య చెప్పు. నువ్వు గొప్ప నటివి కావాలి. ఆంధ్రదేశం నిన్ను చూసి గుండెలు బాదుకోవాలి. అంతవరకూ యీ సుందరానికి విశ్రాంతి వుండదు.

ఇందిర: ఏమోనండి......ఎప్పటికయినా ఓ గొప్ప స్టారును కావాలని నా ఆశ.......ఓ సొంత బంగళా, ఓ పూల తోటా, ఓ కారూ—

సుందరం: నే చెప్పానుగా ఇందిరా! రెండేళ్ళు— రెండేళ్ళలో నిన్ను అఖిల భారత తారామణుల్లో తలమానికంగా చేసి వదులుతాను.

(చిన్న కొడుకు వస్తాడు)

చిన్న కొడుకు: ఏమిట్రా చిట్టి తండ్రీ! తెగ కోసేస్తున్నావ్! నీదంతా సూపరు వేసిన సరుకే, అంత తెలిగ్గా ఎట్లా తెగుతోందిరా? పైగా తెలుగు వెలిగిస్తున్నావ్, తెలుగు—"తలమానికం" అంటే అర్థం తెలుసా? తలను మానికగా చేసే అని. అంటే బోర్లించి" అని, అంటే నెత్తిన చెయ్యిపెట్టి అని— అంటే—

సుందరం: నీ మొహం....ఎట్లాగయినా—మీ సిస్టర్‌ని గొప్ప స్టార్‌ని చెయ్యాలని నా ఆశయం రా!

చి. కొ: ఆశయం అంటే నా నిర్వచనం విన్నావా?" ఆశ్రయం లేకుండా దొరకనిది అని.

సుందరం: ఏమయినా, నా ఆశయం నెరవేరా లంటే నీ చెయ్యి కూడా కలపాలి.

చి. కొ: హ్యాట్! చేయికలుపుటా! అంటే పాణిగ్రహణం! అంటే పెళ్ళి!! అంటే—

సుందరం: అంటే నీ తలకాయ:......యువర్ హెడ్.....మీ చెల్లెలు గొప్ప నటి కావాలంటే సినిమాలు విపరీతంగా చూసి ఆ టెక్నిక్కు పట్టుకోవాలి.

చి. కొ: అరేయ్! నాకు తెలియక అడుగుతాను. టెక్కు, నిక్కు కలిసి టెక్నిక్ అయిందని నా అనుమానం—

సుందరం: నీ థీరీలన్నీ రిసర్చికోసం దాచిపెట్టుకో. కాని నువ్వు మాకు చేసే దీర్ఘకాల సహాయం ఏమిటో తెలుసా? మీ అన్నయ్యకి రికమెండుచేసి ఇందిర సినిమాలకు ఇరవయ్యో, నెలకో ఒక్కసారిగా ఇప్పించడం—

చి. కొ: తను దూర కంతలేదు, మెడకో డోలట! పత్రిలు కట్టడానికి వారం రోజులుగా కాచు క్కూను న్నాను. రేపు ఏమైనా దానిని కట్టితీరాలి.

ఇందిర: పత్రికకి ఎంత కట్టాలిరా అన్నయ్యా?

చి. కొ: అయిదు రూపాయలు—

ఇందిర: అయిదు రూపాయలే! నేను రెండు సినిమాలు చూద్దును—

సుందరం: పోనీరా బ్రదర్! తక్షణం సహాయానికి రెండు రూపాయ లివ్వు. ప్లాజాలో పిల్వాసో మధగానో పిక్చరుంది.

చి. కొ. నీ మొహం.....మనల్ని పైనుంచి కిందికీ, కిందినుంచి పైకి రెండొందల సార్లు సోదా చేసినా రెండు రూపాయలు కాదు కదా రెండు నయా పైసలు దొరకవు.

(పత్రిలు చూసుకుంటూ పడక కుర్చీలో కూల బడ్డాడు చిన్న కొడుకు. "మీ అన్నయ్య వస్తున్నాడేమో" అని సుందరం వాకిట్లోకి వెళ్ళాడు. ఇందిరకు ఏమీ తోచక హార్మోనియము వాయిస్తుంది)

చి. కొ: (చిరాకుగా) అమ్మడూ! ఇహ ఆపు. ఇంకొంచెం సేపుంటే ఆంధ్రదేశం యావత్తూ నీ పాదాలముందు ఆత్మహత్య చేసుకుంటుంది.

ఇందిర: ఎందుకురా?

చి. కొ: నీ గాన సముద్రంలోపడి ఉక్కిరి బిక్కిరై దిక్కు తోచక—

సుందరం: (నవ్వి) అంటే, ఇందిర పాట బాగా లేదనా నీ అభిప్రాయం?

చి. కొ: ఎంతమాత్రం కాదు......కొంచెం శాంతంగా నా పత్రికను పొల్యూ చేసుకో నిమ్మని—

ఇందిర: నా మానాన నేను పాడుకుంటూ వుంటే, నీ కేం అడ్డం వచ్చానురా?

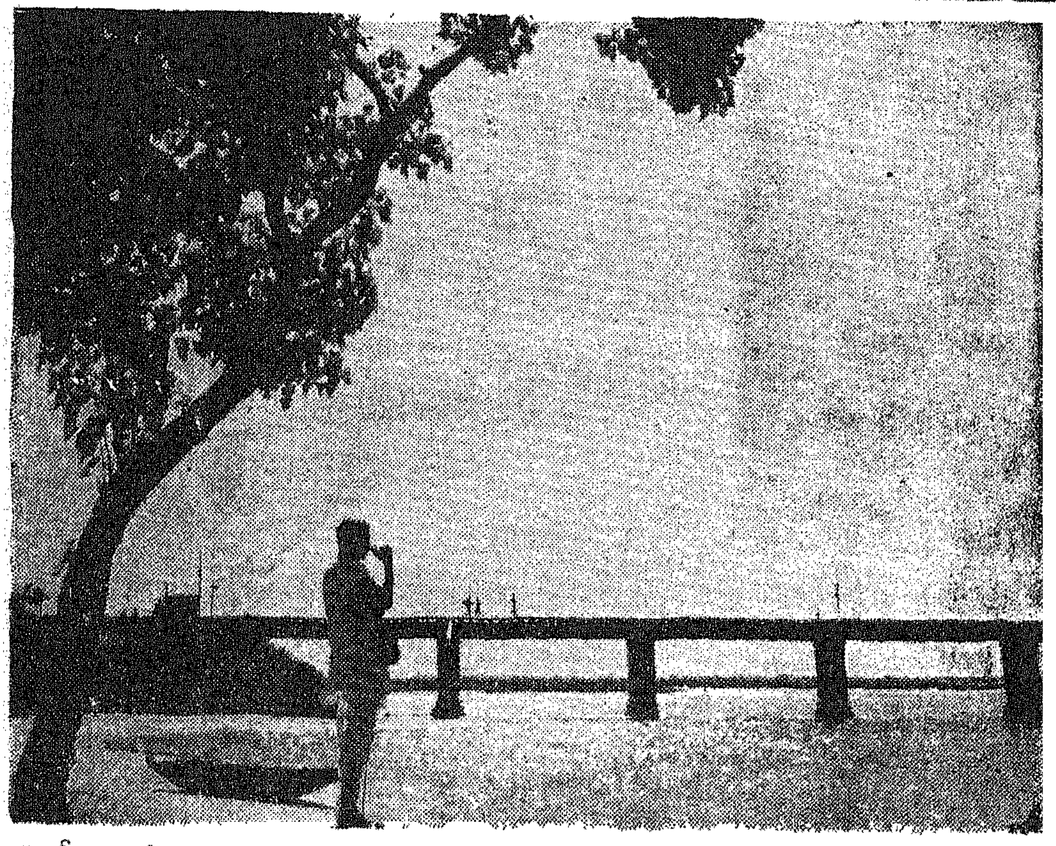

పరిశీలన

—ఫోటో: శ్రీ పాండురంగారెడ్డి

వి. కొ: నాకు తెలియక అడుగుతాను....అర్థం కావడం అంటే ఏమిటి అర్థంగా నిలబడ్డమా? ఇక్కడ అర్థం రావడం అంటే నాకు బోధపడాలి చెయ్యటం అని అర్థం. అంటే నా ఆలోచనలకి అంతరార్థం కలిగిస్తున్నావని తాత్పర్యం.

ఇందిర: అబ్బా! ఎంత బుద్ధి వికసించిన వాడురా!

వి. కొ: (పజిల్ చూస్తుంటూ) ఇదే! మూర్ఖుడా!

సుందరం: (తల ఎత్తి) ఏమిటి? నన్నేనా?

వి. కొ: ఆహా!......మూర్ఖుడు అని, అర్థం వచ్చే నాలు గక్షరాల ఇంగ్లీషు మాట కావాలి....రెండో అక్షరం "ఓ" వుండాలి. ఆలోచించు—

(ఇద్దరూ ఆలోచిస్తూ వుంటారు. ఇందిర నిశ్శబ్దంగా టీ తాగుతుంది)

వి. కొ: ఇంకా ఏదీ రాదా?

సుందరం: (ఆలోచిస్తూ వెంటనే) ఓ! ఫూల్!

వి. కొ: (నిర్ఘాంతపోయి) ఏమిటి? నేనా?

సుందరం: (సిగ్గుతో నవ్వి) కాదురా! మూర్ఖుడు అనే అర్థం వస్తూ, రెండో అక్షరం "ఓ" వుండే మాట ఫూల్—

వి. కొ: ఓహో.....ఫూల్......బావుందిరా! (ఫూల్ ఫూల్......) (అని ఆ మాటమీద "ఫూల్" రాస్తాడు)

సుందరం: అవునురా! రాసుకో, ఫూల్.....

ఇందిర: (విసురుగా) అబ్బబ్బ! ఒక్కొక్కళ్ళు ఎప్పు డొచ్చారు అవుతారురా ఫూల్?

వి. కొ: నీకేం తెలుసే అమ్మాయీ? ఈ పజిల్ గాను కనక రైటయితే ఈసారి పజిలు లక్ష రూపాయలు వస్తై.

ఇందిర: ఓస్! ఇంతేనా? అదృష్టం వుంటే నేను సినిమా స్టారుని కావాలి కాని, పజిలుకు లక్ష రూపాయలు వస్తాయి, తెలుసా?

వి. కొ: ఎంత అనుకున్నా, నీ అదృష్టం కాదే కాని, ఏమీ కాదు, రాసేను.

ఇందిర: నిజమే అంటే! ఫస్టు నువ్వు పజిల్ తో గెలవలేవు.

సుందరం: ఇందిర గొప్పదయిపోతున్నదని ఇప్పుడే యింత ఏడుస్తావేం?

వి. కొ: నా కెందుకురా ఏడుపు? ఇవ్వాళో, రేపో ఏ పజిల్ లోనో లక్ష వస్తే కాలుమీద కాలు వేసు కొని, ఫ్లోటులో వేలు వేసుకొని నిద్రపోతాను.

సుందరం: అంతరంగం నుంచే ఇందిరకు సినిమా ఛాన్సు వస్తుంది.

వి. కొ: ఏందెం కాస్తాను......రెండు రూపాయలు—

సుందరం: సరి. ...మూడు రెండు రూపాయలు పోసింపు—

వి. కొ: ఇదిగో....ఇందిర దగ్గర కలుపు (అని తీస్తాడు)

ఇందిర: ఇందాక రెండు రూపాయలు అడిగితే లేవన్నావు?

వి. కొ: నిన్న అర్జంటుగా పజిలు పంపాలని అడిగితే, మూడు రూపాయలు పెట్టి సినిమాకు వెళ్ళావు గాని, నా కిచ్చావా?

ఇందిర: అందుకని ఇప్పుడు యిన్ని మాటలు ఎంత వినిపించేవారు!

వి. కొ: నువ్వే పరమ లోభివి.

వి. కొ: నువ్వే పరమ లోభివి.

ఇందిర: నువ్వు దగాకోరువి.

వి. కొ: నువ్వు అబద్ధాల మారివి.

ఇందిర: నువ్వే—స్వార్థపరుడివి, ఉద్యోగంలేనివాడివి, పిచ్చి వాడివి.....

(అని గద్దిస్తూంగా అంటూ వుండగా తండ్రి వస్తాడు)

తండ్రి: అసుర సంధ్యవేళ ఇంట్లో యీ ఏడుపులు పెడబొబ్బలు ఏమిటిరా? అడిగేవాళ్ళు లేక గాని—

ఇందిర: చూడు నాన్నా వాడి—సినిమాకు పోవాలని నే అనుకుంటున్నాను. ఏం—

అయితే....

ఒక పెద్దమనిషి సభనుండి వస్తున్న ఆసామీని యిలా అడిగాడు:

"మీ ఆవిడ ప్రసంగించిందా?"

"మీ ఆవిడను నే నెరుగను కానీ సన్నంగా పొడుగ్గా వున్న ఒకావిడ నిలబడి తన భావాలు వ్యక్తపరచడానికి మాటలు దొరకడం లేదని అంది" అన్నాడతడు.

"అయితే ఆవిడ మా ఆవిడ కాదులే" అన్నాడు పెద్దమనిషి.

అనుకోడానికి అనడానికి వాళ్లూరంపుంది చిట్టి తల్లి అని చెప్పాను. అన్నా?

ఇందిర: అసలు నా సంగతి నీ కెందుకూ అని.

చి. కొ: ఇప్పే నా సంగతి నిశ్చయం మనం.

సుందరం: గిట్ట ... కళ్లూలు పెట్టుకుంటావేరా ప్రబుద్ధి!

చి. కొ: నీకున్న దుర్బుద్ధే ఇది! గిట్ట పెట్టినట్లుగా—నన్ను నానా మాటలూ అని అది నా మీదే వాదులు చెబుతూ వుంటే—

ఇందిర: మూశావా నాన్నా! నేను వాడిమీద వాదులు చెప్పానా?

చి. కొ: మూశావా కాదు. విన్నావా అనాలి.

ఇందిర: నేను నీతో ఏమీ మాట్లాడలేదు.

చి. కొ: నేను నీ కేం చెప్పలేదు.

తండ్రి: శ్రీరామచంద్రా! ఆర్భాటాల వరాయణా! గర్వ శత్రువుల్లా వీరికి మరీ యింత పంతమేమిటి చెప్పండి చేమంద్రా?

సుందరం: నేనూ అదే అంటూ వుంటానండి.

తండ్రి: ఉద్ధరించావు! ఇప్పుడేం చెయ్యగలిగావు కనుక? ఫలానా వాళ్ళ పిల్లలు బుద్ధిమంతులు అనిపించుకోవాలి గాని—

ఇందిర: ఇంటి కంతకూ బుద్ధిమంతుడు పెద్దన్నయ్య వున్నాడు చాలదా?

తండ్రి: ఇంతకూ మరచిపోయాను. వాడేడీ? వాడి కోసం గంటసేపాయె, ఇంట్లో కూర్చున్నాను.

సుందరం: పెళ్ళి సంబంధమా, ఏమండీ, కొంప దీసి?

తండ్రి: పెళ్ళిలానే వుంది—మీకింకా ఇలా అని చెప్పకున్నా వుంటేం—వాళ్లు అభిప్రాయాలు చెబుతున్నారని పెరిశాస్త్రులుగారితో చెప్పమన్నాను. అంత తొందరగా చెప్పకున్నారు, మీకు ఆ ధ్యాస, మొత్తం లేదు మనకు.

సుందరం: పాపం రోజుల్నకితం ఏదో వ్రతం అంటూ చేశారు గదండీ!

తండ్రి: రోజులు బాగా లేకపోతే ఎన్నయినా చెయ్యక తప్పదు, నాయనా! అవునయినా ఆ శ్రీరామచంద్ర మూర్తికి దయ కలిగితే—

సుందరం: దయ కలిగితే ఏం చేస్తాడండీ? పిల్ల చేతికో పోయిన వీరా పాతిక వరహాలూ మళ్ళీ మీకు యిస్తాడా?

తండ్రి: (చెంపలు వాయించుకొని) ఈ రోజుల్లో పిల్లలకు మరీ వచ్చింది. దేవుణ్ణి అయ్యో దూష్యాన భావతావు! శక్తిని పీకుమ్మకుంటాడు, తెలుసా?

చి. కొ: వాడి కింకా యీ లోకంలో కొన్ని మహత్తర కార్యాలు నెరవేర్చవలసిందిగా రాసిపెట్టి వుంది నాన్నా. ఇప్పుడప్పుడే వాడిని తీసుకువెళ్ళడం బ్రహ్మకు కాదు గదా, వాడి అమ్మమ్మకూ కావా చేతకాదు.

సుందరం: నాకు తెలియక అడుగుతాను, బ్రహ్మ అమ్మమ్మ ఎవరురా?

చి. కొ: ఎవరో ఓ చిట్టితల్లి—వివరాలు కావాలంటే పెరిశాస్త్రులు అండ్ సన్సువారికి ఓ స్టాంపులు అంటించిన కవరు పంపు.

తండ్రి: అన్నట్లు, పెరిశాస్త్రులుగారికి నీ జాతక చక్రం పంపుతున్నాను, పంపావు గా?

చి. కొ: ఇంకా ఎందుకు నాన్నా? మన జాతక చక్రం బండి చక్రం అంత గుండ్రంగా వున్నది అని మనకు వాస్తవం తెలియదూ?

ఇందిర: సరే, అది కోడిగుడ్డు ఆకారంలోకి ఎప్పుడు వస్తుందో చూపించుకోరా!

చి. కొ: నా జీవితం నిక్షేపంలా వుంది. ఇంకా కావాలంటే నీ జాతకం చూపించుకో—సినిమాల్లో భాన్సు సంగతి తెలుస్తాదేమో!

తండ్రి: అమ్మా ఓకేనా సినిమాల్లో ఛాన్సు? అమ్మ! ఇప్పటికి నీ తెలివి తేటలేనా? ఎక్కడున్నా అద్దెకు తెచ్చుకున్నావా?

చి. కొ: భలే అంటిరయ్యా నాన్నా! ఇంతవరకు తెలివితేటలు అద్దెకిచ్చే కంపెనీ ఆంధ్రదేశంలో ఎక్కడా లేదు. పోనీరా, సుందరం! మనమే ఓ తెలిమి రెండ్ కంపెనీ పెడితే?

తండ్రి: కంపెనీ సంగతి కట్టిపెట్టి, ఆ సినిమా సంగతి చెప్పు—

ఇందిర: అంతా ఒట్టిదే నాన్నా! నేను సినిమాలు మానేస్తానని పేచీకి గుర్రం—

చి. కొ: నమము శమించుగాక! నా కెందుకే సుర్రు?

సుందరం: అక్కలు వచ్చి పోతాయని—

తండ్రి: (సుందరంతో) ఇదంతా నీ నిర్వాకమా నాయనా? ... ఏదో వీడి స్నేహితుడే ననుకున్నాను గాని—

సుందరం: అబ్బే! నేను మాట వరస కన్నానండి.

చి. కొ: నిజంగా పెళ్ళి ఆలోచన అదే నాన్నా!

ఇందిర: ఏం? నీకు మాత్రం పెద్దన్న మాదం పెళ్ళి ఆలోచన లేదా?

తండ్రి: ఏం? ... నిజమేనా? ...... ఎంతటి

అయినా చూశారండి—అంతా మట్టి కొట్టుకుపోతారు—(చిన్న కొడుకు దగ్గరకు వచ్చి) అందుకే ఆ భగవంతుడి దయ ఇట్లా వుంది...... అభిషేకం చేయిద్దాం అనుకొన్నావా, వాడేడీ? పాతిక రూపాయలిన్నా లేదే! ఏని కాదు.

(అంటూ విసురుగా వాకిట్లోకి వెడతాడు)

ఇందిర: తెలివిగా మాట్లాడా ననుకుంటున్నావా?

చి. కొ: నేను నీతో ఏమీ మాట్లాడలేదు.

సుందరం: అయినా ఆర్థశాస్త్రం మనిషి, ఆయనకు సినిమాల సంగతి చెప్పడ మేమిట్రా?

చి. కొ: ఏం? అదివార్తం నా పతిలు సంగతి చెప్పలేదా?

ఇందిర: ముందు నువ్వేనా చెప్పింది—

చి. కొ: "ముందుగ వచ్చి తీవు, మునుముందుగ నన్ను నేను చూచితిన్" అన్నాడు వచ్చిపోయిన వెంకటశాస్త్రిగారు. అయినా "ముందు వెనుకలు చూడ్వరా, వెందుకా!" అన్నారు వీరా తెరవగారుపులు—కొండపోతో పెళిం కవులు—మొత్తానికి చెప్పావా, లేదా?

ఇందిర: అను లెందుకు చెప్పాలి అని.

చి. కొ: నా యిష్టం.

ఇందిర: నీ యిష్టం నీ యింట్లో నోయ్, ఇక్కడ కాదు.

చి. కొ: ఇది నీ యిల్లనుకుంటున్నావా ఏం? జేజా వివాహమయిన మరుక్షణమున నీవు ఆయింటి సభ్యపలయమని ఎరిగియు, యిట్లనుకుంటే వేలా? వివాదము, వివాదము—

సుందరం: అతి తెలివికి పోకురా—ఇంటా యీనికి నువ్వు చేసే న్యూసెన్సు సంగతి తెలిస్తే—ఆడపిల్ల అగలవాడా—ఒక్కక్షణం నిన్ను ఇంట్లో వుండనివ్వరు.

చి. కొ: ఓరి పిచ్చి కొయ్యా! అమ్మడి సంగీతం వాలరటాయమన్నట్లు యిట్లు ఖాళీ చెయ్యాలనడానికి? అమ్మడు సంగీతాన్నే భరించినవాడు ప్రపంచంలో ఇంకేం భరించలేడు?

ఇందిర: పరమ న్యూసెన్సుగాడివి నువ్వే—చదువు వున్నవా కైవరా నిన్ను ఇంట్లో వుండనివ్వరు.

చి. కొ: సినిమావాళ్ళ పరువు పాటి చెయ్యదంటావు నా పరువు—

ఇందిర: నా సినిమాల జోలి అక్కర్లేదని నీకు లక్షసార్లు చెప్పాను. మంచి మనిషికి ఒక్క మాట చాలు.

చి. కొ: మంచి గొడ్డుకు ఒక్క దెబ్బ చాలు.

ఇందిర: (విసురుగా, కోపంతో) నువ్వే గొడ్డువి—

చి. కొ: మరీ మంచిది. నేను మనిషిని కావడం లేకపోతే—అప్పుడు కొమ్ములతో పొడిచినా, కాళ్ళతో తన్నినా, వచ్చినట్లు పడివుండాలి......ఏం?

ఇందిర: ఛీ! ఛీ!......సిగ్గూ, ఎగ్గూ లేకపోయాక. (అంటూ హార్మోనియం దగ్గరకు వెళ్ళి వాయిస్తుంది)

చి. కొ: (కొంచెంసేపు విని) భా! ప్రాణం క్షవా! అన్ని మూర్ఛ పొవును.

(అంటూ కుర్చీలో ఒరిగిపోతాడు)

సుందరం: నాకు తెలియక అడుగుతాను, అంత మహాపాపమేం జరిగిందిరా?

చి. కొ: (ఏడుపు గొంతుతో) ఇంకేం రావాలిరా— ఇందిర పాట—

(ఇందిర కోపంతో పాట ఆపుతుంది)

సుందరం: ఇదేం బాగు లేదురా—ప్రతిమాటకీ మీ రిద్దరూ ఇలా పోట్లాడుకోకూడదు—మీ రిద్దరూ సంధి చేసుకోండి.

చి. కొ: నాకేం అభ్యంతరం లేదు. ముక్కుమీద కోపం వుండేది దానికి. దాన్ని అడుగు.

ఇందిర: నువ్వే ప్రతిమాటకీ చిచ్చుబుడ్డిలా లేస్తావు!

చి. కొ: నువ్వే—

ఇందిర: నువ్వే.....నువ్వే.....నువ్వే

(ఇద్దరూ వాదులాడుకుంటూ వుండగా బాబాయి వస్తాడు)

బాబాయి: మూడో ప్రపంచ యుద్ధం అల్జీరియాలోనో, ఇజ్రాయిల్‌లోనో, కాశ్మీర్‌లోనో మొదలౌతుం దంటున్నారు గాని—కొంపదీసి మన ఇంట్లోనే మొదలెట్టిందా ఏం?

చి. కొ: ఎక్కడ రాజకీయ నాయకులు వుంటే అక్కడే ప్రపంచ యుద్ధం చెలరేగే అవకాశం వుందని ఓ కంద పద్యంగాడు పూర్వం ఎప్పుడో చెప్పాడు బాబాయ్!

బాబాయి: పిల్లకాకి కేం తెలుసురా వుండేలు దెబ్బ! ఈసారి ఎన్నికల్లో చూడు బాబాయి తడాఖా! వాడు వచ్చినాసరే ఈసారి మనకు మంత్రి పదవి తప్పదు.

సుందరం: అదేమిటండీ అంత గట్టిగా చెబుతున్నారు? అర్హతలూ అవీ వుండొద్దా?

బాబాయి: ఎన్ని ఎక్కువ అర్హతలు వుంటే అంత మంచిది. నువ్వు నిరక్షరాస్యుడవయినా ఇబ్బంది లేదు. కాని కొంచెం నోరు వుండాలి. జనం నిన్ను తిడతారు. అవసరమని తోస్తే కొడతారు. నిన్ను కాదనుకొని పో. మహాపోతేనీకి నువ్వు మంత్రివై పోతావు.

సుందరం: ఈ అర్హతలన్నీ మీకు వున్నట్టేనా అంకుల్?

బాబాయి: అన్నీ ఎప్పటికీ వుండవోయ్.....కష్టపడి పొందాలి. ముందు ప్రజలకు నువ్వు గొప్పవాడివిగా కనిపించు. ఆ తరువాత పని వాళ్ళే చేసుకుంటారు.

చి. కొ: మరి ప్రజలకు ఈ సంగతి ఎలా తెలుస్తుంది?

బాబాయి: కొంచెం [illegible] అర్థంయి. ఇప్పటికే ఈ సంగతి చాలామందికి తెలిసింది. ఇక వచ్చే ఎన్నికల్లో చూడు—సుందరం! ఒక సిగరెట్టు ఇవ్వవోయ్—

సుందరం: నాది జనతా బ్రాండండీ—

బాబాయి: నేను స్వాతంత్ర్య ప్రజల మనిషిని కాదటోయ్—ఇవ్వు.

చి. కొ: సమయానికి వచ్చావు బాబాయి....ఈ ఒక్క సరస చూడు. ఎక్కువమంది రాజకీయ నాయకులు సంపాదించుకొను గుణము—అనే దానికింద ఫేక్, ఫేమ్—రెండు ఇచ్చారు. నేను ఫేమ్ రాశాను. ఏమంటావ్?

బాబాయి: ప్రశ్నోత్తరంగా రైటవుతుంది.... అయినా నాకు తెలియక అడుగుతాను—ఎందుకు వచ్చిన పజిల్సురా ఇవి, కడుపు నిండేనా, కాళ్ళు నిండేనా?

ఇందిర: ఉత్తమమైన మాట చెప్పావు బాబాయి.

చి. కొ: బాబాయిలాంటి రాజకీయ నాయకుడికి నీ చెత్త సలహా లేం అక్కర్లేదు. ఇంకా కావాలంటే వాళ్ళదగ్గరే దొరుకుతాయి భలే భలే పాయింట్లు.

బాబాయి: ఇంత వుత్సాహంతో [illegible] రెండేళ్ళు పని చెయ్యి. వచ్చే ఎన్నికలనాటికి నువ్వు కనీసం ఎమ్. ఎల్. ఏ. వయినా కాకపోతే అప్పుడను—

చి. కొ: మరి, అవసరమయితే దెబ్బలు కూడా తినాలన్నావు గదా!

బాబాయి: కొన్ని సుఖాలు వచ్చేటప్పుడు కొన్ని దుఃఖాలు కూడా భరించాలిగా—ఈ సంగతి మరిచావా గదా! [illegible] వచ్చిన ప్రతిసారీ నాటుపడి మొండితెగువతో పడుకొంటున్నావు గదా—అంతకంటే ఇది నయం కాదనా?

సుందరం: బాగా చెప్పారు. ఎన్నికల్లో పోటీచేస్తా నంటుండి.....రెండే పద్ధతులు. ఒకటి గుండె ఆగి చచ్చిపోవడం, రెండోది మొండిగా బ్రతకడం. చస్తే మంచిదే. బ్రతికితే మరీ మంచిది. ఈసారి కాకపోతే వచ్చేసారి రావచ్చు మంత్రి పదవి—

చి. కొ: నీ ఇంత చిన్న బుర్రలో ఇన్ని ఆలోచన లెక్కడివిరా?

సుందరం: కేరళ రాష్ట్రంలో జనాభా మాదిరిగా పదరపు అంగుళానికి 625 ఆలోచన లున్నాయిరా ఈ బుర్రలో—సామాన్యమయిన బుర్ర అనుకున్నావా ఏం?

చి. కొ: ఎంత కష్టమయింది? రెండు మూడుసార్లు దెబ్బలు తిని గట్టిపడ్డది.

సుందరం: రెండు మూడుసార్లెక్కడరా?

బాబాయి: గట్టి పడడానికి ఒక్కసారి చాలదా?

చి. కొ: [illegible] చెబుతున్నాను వినుడు, కాదుగదా బాబాయ్!

బాబాయి: ఎందుకు కాకూడదు? రాజకీయ నాయకుడన్నాక అన్నీ అనుభవాలూ వుండాలి. ఇంతకూ అనయ్య ఏడిరా? అరగంటాయె, వాడికోసం చూస్తున్నాను.

చి. కొ: కొంపదీసి వాడిని మంత్రిని చేస్తున్నావా ఏం, ఖర్మ?

సుందరం: చేస్తే నువ్వో నేనో చెయ్యాలిరా. ఇంకా మా ఇందిర చెయ్యవచ్చు. ఆడది అనే క్వాలిఫికేషన్ వుంది కనుక—

బాబాయి: బాగా అన్నావు నాయనా! నా ఆయుష్షు కూడా పోసుకు బ్రతుకు.

ఇందిర: ఇంతకీ అన్నయ్య ఎందుకో చెప్పలేదు.

బాబాయి: ఇవ్వాళ కస్తూరిబా హాల్లో మీటింగు వుంది. పెద్ద పెద్ద వాళ్ళందరూ వస్తున్నారు. ఎమ్. ఎల్. ఏ. గా పిలబడుతున్నారా, నేనూ వెళ్ళాలి మరి—

చి. కొ: మరి అన్నయ్య ఎందుకు? తోడా?

బాబాయి: కాదోయ్.....అక్కడికి వెళ్ళగానే

"ఒకటీ, రెండూ, మూడూ, నాలుగూ, ఐదూ, ఆరూ, ఏడూ, ఎనిమిది. ఎనిమిదిమందీ ఎనిమిది చేగోడీలు శాంపుల్ చూస్తామంటూ తినేస్తే నా అంగడి ఏం కావాలి?"

"అయ్యో పాపం! వెల చెప్పు"

"కానీకి రెండు"

"ఐతే ఒక కానీ కివ్వు"

మంచి మాటలా? దానా పోనూ రెండు రూపాయలు కావాలి.

చి. కొ: అందుకా! అయినా రాజకీయ నాయకులకి అన్నీ చేతనయి వుండాలన్నావు కదా! ఇక్కడనుంచి తప్పు, రైటు కొట్టు రాదా?

బాబాయి: నువ్వయితే అంత పని చేయించేవాడివేరా నాయనా! వాడి పుణ్యమా అని పెద్దవాడు—....ఏడీ వస్తున్నాడేమో—(అంటూ వాకిట్లోకి వెడతాడు)

ఇందిర: అన్నయ్యా! బాబాయి మాట విని రాజకీయాల్లో చేరకు—

సుందరం: ఇంకేం! కుక్కతోక పట్టుకొని గోదావరి ఈదినట్టేగా!

ఇందిర: ఎవ్వరితోనూ పట్టుకోకుండానే, అన్నయ్య మంత్రి కాగలడండీ—

చి. కొ: ఇంకా రాజకీయాల్లో నీకే ఎక్కువ జ్ఞానం. ఎవరిని ఓడించ దలుచుకున్నావో వాడితో వెళ్ళి, వాడి పునస్స్వరం కాగానే సంగీత కచేరి పెట్టు. దానికి డిపాజిట్టు దక్కితే అప్పుడను.

ఇందిర: నీ సలహాలు ఎవ్వరికీ అక్కర్లేదు.

చి. కొ: నేను అడిగితేనే ఇచ్చావా నీ అమూల్యమైన సలహా నాకు?

ఇందిర: బాగు పడతావని ఇచ్చాను.

చి. కొ: నేనూ అంతే!

సుందరం: నేను వుండగానే ఇందిరని నువ్వు ఇలా అనడం బావులేదురోయ్!

చి. కొ: ఏం? నువ్వు అంత గొప్ప వాడివా ఏం?

(మిగతా 50 వ పేజీలో)

[21 వ పేజీ తరువాయి]

సుందరం: కనీసం స్నేహితుడివి కదా!

చి. కొ: నువ్వు మొన్న పది రూపాయలు అప్పు అడగడానికి వచ్చినప్పుడు తప్పిస్తే యీ యింటికి నాకోసం ఎప్పుడయినా వచ్చావురా?

సుందరం: అన్యాయం. మరి ఎవరికోసం వచ్చా నంటావ్?

చి. కొ: అమ్మడికోసం......దాన్ని పెద్ద సినిమా స్టారును చేయిస్తా నంటావు! అది నమ్మింది. నా కెందుకూ మధ్య?

సుందరం: (శుతి మించుతోందిరా (బదర్— చిన్ననాటి స్నేహితుడివని—

చి. కొ: నిజమే! నేను మాత్రం కాదన్నానా? కాని అమ్మడిని వెనుక వేసుకు వచ్చి నాకే ఎదురు చెబితే మండదూ?

సుందరం: అమ్మడంటే ఆడది—

చి. కొ: ఏడిశావ్......నీలాంటి మగవాళ్ళకంటె అది వందరెట్లు నయం, తెలుసా!

సుందరం: అరేయ్! అనక విచారిస్తావ్....ఇన్ని మాట లన్నాక ఇక ఇక్కడ ఒక్క క్షణం వుండను... వెడుతున్నాను.

చి. కొ: ఏడిశావు......మళ్ళీ సెకండ్ షో వేళకు రావూ—

సుందరం: చూస్తావుగా—(అంటూ విసురుగా వెళ్ళిపోతాడు.)

ఇందిర: ఏమండీ.......ఏమండీ.......(సుందరం వెళ్ళిపోగా, విసురుగా హార్మోనియం దగ్గరకు పరు గెత్తుకొని వెళ్ళి ఏడుపు రాగం ఎత్తుకుంటుంది)

చి. కొ: (కొంచెంసేపు నిర్ఘాంతపోయి) అపు తల్లీ... అపు......నేను వెళ్ళి వాడిని (బతిమాలైనా పిలుచుకు వస్తాను గాని —సినిమా టెక్నిక్‌తో ఏడుపు మాత్రం మొదలెట్టకు. శస్త్రం—

ఇందిర: (ఏడుపుతో) విన్ను అనేవాళ్ళు లేకనేగా నీ యిది—

(వాకిట్లోనుంచి తండ్రి వస్తాడు)

తండ్రి: అసురసంధ్య వేళ యీ ఏడుపులు ఏమి(టా ఇంట్లో?

చి. కొ: అసురసంధ్య వేళ రాత్రి ఎన్ని గంటలదాకా నాన్నా?

తండ్రి: నోరు మూసుకోవోయ్—ఇంటి అద బడుచు అట్లా వున్నదేం?

ఇందిర: ఈ అన్నయ్యే నాన్నా—

తండ్రి: ఏమన్నావురా దాన్ని—

చి. కొ: నేనేం అనలేదు నాన్నా....అదే! నన్ను గిచ్చి తను శోకాలు పెడుతోంది.

తండ్రి: ఓరి అనాథ రక్షకా ఎప్పటికి వచ్చేనురా వీళ్ళకు బుద్ధి?

ఇంకా అన్నయ్య రాలేదురా? వీడొకడు.....అప్పే! ఒక్కళ్ళకు బాధ్యత అంటూ తెలిసి ఏడవదు....ఎట్లా (బతుకుతార(రా వీరందరూ?.......మేళగాళ్ళు వచ్చా(రా?

చి. కొ: మేళగాళ్ళు!—రాలేదే—

తండ్రి: రాలేదే అంటూ యింట్లో కూర్చోకపోతే అలా వాకిట్లోకి వెళ్ళి చూడకూడదూ?

చి. కొ: బావుంది నాన్నా.....నువ్వు తూ తూ సన్నాయిగాళ్ళని పిలిచావని నే నేమన్నా కలగన్నానా? (అంటూ వాకిట్లోకి వెడతాడు. ఇందిర రీడ్ నొక్కుతుంది)

తండ్రి: అడిగేవాళ్ళు లేకగాని ఎటూ గాని వేళ నీ కీ పాట లేమిటి? అందుకే నేను ఎప్పుడో చెప్పాను, అమ్మాయికి పెళ్ళిచేసి అత్తవా రింటికి పంపండిరా అని—నా మాట వింటేనా?

ఇందిర: వినివుంటే చచ్చి వుండును—

తండ్రి: ఏమమ్మా! చేదు మింగుతావ ? 'అష్ట వర్షా భవేత్కన్యా' అన్నారు.

ఇందిర: అటంతా పాత చింతకాయ పచ్చడి నాన్నా, ఈ రోజుల్లో జ్వరం వచ్చిన పేషంట్స్లే తినడం లేదు.

తండ్రి: అంతే, అంతే! చెట్టు చెడే కాలానికి కుక్క మూతి పిందెలట!—ఏం చెయ్యా లనుకుంటున్నాడో ఆ రామచంద్రమూర్తి?

ఇందిర: ఇప్పు డీ మేళ తాళాలు దేనికి నాన్నా?

తండ్రి: అభిషేకాలూ అవీ చేయిస్తున్నావూ—

ఇందిర: అవి చేయించడానికి పేరిశాస్త్రులుగారు వున్నారుగా—

అత్తదారి

తండ్రి: అన్నీ వుండవలసిందే నమ్మాయ్! లేకపోతే బెడిసి కొడుతుంది.

ఇందిర: ఈ మేళగాళ్ళకు ఎంత యివ్వాలి నాన్నా?

తండ్రి: పది రూపాయలు—

ఇందిర: పది రూపాయలే! నాకైతే- -

చి. కొ: ఆ తూతూ సన్నాయిగాళ్ళు మనువాడు మేడలో ఎక్కడా లేరు నాన్నా—

తండ్రి: చావు కబురు చల్లగా చెబుతావేరా? వెళ్ళి పిలుచుకురా—

చి. కొ: వాళ్ళు ఎక్కడ వుంటారో నా కేం తెలుసు?

తండ్రి: ఇంకా ఎందుకు పనికొస్తా(రా మీరు?

చి. కొ: ఇటువంటి వాటికి పనికి వస్తామనేగా దేవుడికి మీరు అభిషేకాలు చేయించడం—

తండ్రి: వేళాకోళం కాదోయ్.....ఇంకా ఒక్క సంవత్సరం ఆగు......బృహస్పతి మిథుని రింటికి వస్తే మనది రాజయోగం—

చి. కొ: ఇప్పుడు మాత్రం కాదు కనకనా?

తండ్రి: అఘోరించినట్లే వుంది నీ రాజయోగం నేనైనా వెళ్ళి పిలుచుకు వస్తాను వాళ్ళని—(అంటూ వెడతాడు)

ఇందిర: (గొంతు తగ్గించి) ఆ మేళగాళ్ళకు పది రూపాయల(టా!

చి. కొ: నిజం!

ఇందిర: ఆ! ఇప్పుడు నాన్నే చెప్పాడు.

చి. కొ: అన్యాయం. నాకు రెండు పబ్లిక్ పరీక్షలకి పరిపోయేది.

ఇందిర: ఆ మాటకు వస్తే నేను నాలుగు సినిమాలు చూసేదాన్ని.

చి. కొ: నువ్వు సినిమాలు చూసి నేర్చుకున్న దేమిటి? ఒక్క ఏడుపు టెక్నిక్కు మినహాయించి ఇంకేం కనిపించడం లేదు. డబ్బు తగలెయ్యడం కూడా. ఎందుకు?

ఇందిర: నువ్వు డబ్బు తగలేసి పబ్లిక్ కట్టడం లేదూ?

చి. కొ: అదృష్టం బావుండి ఆల్ కరెక్టు రానీ— లక్ష—లక్ష—రూపాయలు వస్తాయి తెలుసా?

ఇందిర: నాకు ఒక్క సినిమాలో ఛాన్సు వస్తే లక్ష్మి మిటి లక్షన్నర ఇస్తారు.

చి. కొ: ఈ మొహానికే!

ఇందిర: ఈ మొహానికేనా ఆల్ కరెక్టు?

చి. కొ: అయినా ఏ గొప్ప స్టారు కూడా సినిమాలు చూసే గొప్ప నటి యింతవరకు కాలేదు. ఇహముందు కాదు.

ఇందిర: నీ కేం తెలుసు?

చి. కొ: మీ సుందరం గాడి కంటె లక్షరెట్లు ఎక్కువ తెలుసు. సరా?

ఇందిర: ఒట్టిది......మీ స్నేహితుడు బుద్ధిలో బృహస్పతి అని చెప్పావ్—!

చి. కొ: నేను నీకు చెప్పినప్పుడు అంత గొప్ప వాడే! ఇంతలో అదృష్ట రేఖ వక్రించింది. వాడు అమాంతం వచ్చి వెధవనై కూర్చున్నాడు.

ఇందిర: ఏమైనా సరే నేను సినిమా స్టారును అయి తీరాలి. ఆ లైనులో ఎంత కీర్తి, ఎంత డబ్బు?

చి. కొ: ఎందుకే ఈ గొప్పలూ, కీర్తి కాంతలూ? హాయిగా పెళ్ళి చేసుకొని కాపురం చెయ్యక.

(వాకిట్లో సన్నాయి మేళం వినిపిస్తుంది)

అదుగో! ప్రపంచ మంతా తిరిగి నాన్న పట్టుకు వచ్చిన సంగీత విద్వాంసులు—మంగళ తూర్యాలు మోగిస్తున్నారు నీ పెళ్ళికి—

ఇందిర: నా పెళ్ళికేం కాదు......ఇంకా అయితే నీదే!

చి. కొ: ఆ పెళ్ళి చేసినా బావుండిపోను. కట్నం తాలూకు ఏ రెండు వేలో వుంటే పబ్లిక్ కట్టడానికి తెంచేళ్ళదాకా ఇంకెవరినీ అడగక్కర్లేకపోను.

ఇందిర: ఆడదాని డబ్బుకూడా ఆశపడతావు!

చి. కొ: నీ మొహం ......దాన్ని పెళ్ళి చేసుకోవ డానికి వాళ్ళ నాన్న నా కిచ్చే లంచం అది—లేకపోతే మరెవరికి గుండెలు వుండును దాన్ని చేసుకోవడానికి.

(సన్నాయి మేళం ధ్వని ఎక్కువవుతుంది)

ఇందిర: వాయించేవాళ్ళు ఇక్క డెందుకు? ఆ గుడి దగ్గరే వాయించక.

చి. కొ: ఆ బాధేదో ఆ భగవంతుడే భరిస్తా డంటావ్!

ఇందిర: కళ్ళుపోతాయిరా!

చి. కొ: ఈ వాద్య గోష్ఠి వింటూంటే నా మతే పోతోంది.

ఇందిర: నాన్న వింటే ఇంట్లోనుంచి వెళ్ళగొడ తాడు.

చి. కొ: మరి హాయి......వీళ్ళలో గుళ్ళోకే వెళ్ళి

వుంటాను. రంగాచారి కూతురు ఇప్పుడు వాళ్ళ నాన్నతో రోజూ గుళ్ళోకి వస్తోందిట!

ఇందిర: ఛీ! ఛీ! అది కింగ్‌కాంగ్ పళ్ళలు, దాన్నేమని ఆ మాస్తావ్!

చి. కొ: ఇట్టే కాలి అదీ సినిమాల్లో చేరదా మనసు కుంటోందిట!

బాబాయి: (వస్తూ) ఎటూ గాని వేళ వాకిట్లో యీ మేళ తాళా లేమిట్రా?

చి. కొ: నాన్నని అడుగు బాబాయ్! ఆ గుళ్ళో భగవంతుడు కులాసాగా వున్నాడని నాన్న బెంగ.

ఇందిర: ఏం? నాదస్వరం బాగానే వుందిగా బాబాయ్.

బాబాయి: ఏం బాగు అమ్మాయ్! వాడు "తూ" మనిపించినప్పుడల్లా నా గుండె తరుక్కు పోతుంటే! వీళ్ళు యివ్వాళ అవరా ఏం?

చి. కొ: ఎట్లా? అన్నయ్య రావాలి.

బాబాయి: అయినా ఇప్పుడీ తతంగం ఎందుకు? నాకు తెలియక అడుగుతాను!

ఇందిర: మనకు గ్రహాలు వాల చేటు బాబాయ్!

బాబాయ్: (అవేంటో చేది) వాళ్ళుంది గ్రహాలు కాదు......లోపల బద్దెటులోను, మనం ఎన్నుకొనే శాసన సభ్యుల్లోనూ వుంటుకొట పిడిని, దేవుడిని విడిచింది ప్రయోజనం లేదు.

చి. కొ: (నవ్వుతూ కొడుతూ) బాబాయ్ కీ ఉయ్... ఈసారి నీకు ఎన్నికల్లో విజయం తప్పదు బాబాయ్... ఇంకొంచెం పట్టుపడితే కూడా వచ్చే మంత్రిలో అవుతావు.

బాబాయి: ఏదో ఆ భగవంతుడి దయవల్ల—

చి. కొ: ఎట్లాగా భగవంతుడికి అభిషేకాలు చేస్తున్నారు కదా, కాస్త మన పెద్దన్న కూడా కలిపి చెయ్యడానికి వీలుంటుందేమో పురోహిత్రుడు గారి నడగాలి.

ఇందిర: ఇటువంటివి కొన్ని చెప్పకపోవడానికి తెలియకూడదే!

బాబాయి: ఆ ఏర్పాటు ఏమన్నా వుంటే నా పేరు కూడా కలపరా అబ్బాయ్! ఎవరు కలిపిస్తే అయినకు లక్ష వత్తి పూజ చేయిస్తానని చెప్పు.

ఇందిర: ఎవరికి? పురోహిత్రుడు గారి కా?

బాబాయి: ఆయన కెందుకూ మధ్య? ఎక్కడికి భగవంతుడికే! ......ఇవ్వాళ అపరా ఏరా పిడి సంగీత కచేరి?

చి. కొ: పిడి సన్నాయి వాయిస్తుంటా, అప్పుడే సంగీతమూ ఒక్కలాగే వున్నాయి. పోనీ పిడిని కూడా నీతోపాటు సినిమాల్లోకి తీసుకు పోతే, నీ పాటలకి శ్రుతినిచ్చు వేస్తాడు.

ఇందిర: నా సంగతి నెత్తవద్దని ఎన్నిసార్లు చెప్పాను? అయినా ఎంతసేపుంతే, అన్నయ్య రాగానే సినిమాకి వెడతాను.

చి. కొ: అన్నయ్య వస్తే, నేనేనా ఇంట్లో వుండేది! నీతోపాటు బజారుదాకా నేనూ వస్తాను.

బాబాయి: ఈపాటికి మీటింగు మొదలెట్టి వుంటార్లే. ఇంకా వాళ్ళే దేం పిడు?

తండ్రి: (వస్తూనే) అమ్మాయ్! అన్నయ్య వచ్చాడా? ఇంకా రాలేదా? ఎట్లా బ్రతుకుతార్రా మీరందరూ? వాకిట్లో ఆ మేళగాళ్ళు తొందర చేస్తున్నారు.

(సుందరం వస్తాడు. కొడు కేమోనని అందరూ గుమ్మందాకా వెళ్ళి చూస్తారు)

తండ్రి: నువ్వా! ఇంకా మా పెద్దవాడనుకున్నాం.

సుందరం: వాకిట్లో మేళాలు మోగుతావుంటేనూ

చి. కొ: ఆ! మోగుతుంటే? ఇందిర పెళ్ళనుకున్నావా? లేక మేము మేళతాళాలతో కదిలి సినిమాకు పోతున్నా మనుకున్నావా?

సుందరం: నేను నీతో ఏం అనలేదు.

చి. కొ: ఈ ఆంధ్రులెప్పుడు మాస్తే అంటే నీ నోటు చిలాకు. వాళ్ళన్ని కొంచెమైనా ఆస్వాదించలేరేమిట్రా!

తండ్రి: సుందరం! ఈ పోచుకోలు కబుర్లు చెప్పకపోతే, ఓ చిన్న పిల్లని చూసుకొని, పెళ్ళి చేసుకొని గుట్టుగా చప్పుడు కాకుండా కాపురం చేసుకో రాదూ? అధిక మాసాలతో నా యీడు వస్తోంది గదా!

చి. కొ: ఆ సంగతి ఎత్తకు నాన్నా! వాడికి పెళ్ళంటే కించిత్తు భయం—

(ఇంతలో పెద్ద కొడుకు వస్తాడు. ఈ సురో మంటున్న మనిషి. విచారం మూర్తీభవించినట్టు కనిపిస్తాడు.)

బాబాయి: వచ్చావ్! వెయ్యేళ్ళు ఆయుష్షు నీకు—

తండ్రి: ఇంత ఆలస్యమయిందేం రా? నీకోసం గంటాయె కాచుకూర్చున్నాను.

చి. కొ: ఎందుకు?

తండ్రి: ఇవ్వాళనుంచి అభిషేకాలు చేయిద్దాం అనుకున్నాం కదరా!

చి. కొ: వాకిట్లో ఆ సన్నాయిగాళ్ళు అందుకేనా?

తండ్రి: అవును మొదటి రోజు! అందరం కలిసి గుడికి వెళ్ళాలి.

చి. కొ: ప్రొద్దున పూటకే అనుకొన్నాం గాని, ఇవ్వాళే చేద్దామన్నావా?

తండ్రి: అనుకోవడం, చెయ్యడం—రెండూ రెండా ఏమిట్లా? అనుకున్న వెంటనే జరగవలసిందే! నేను ఇంట్లోకి వెళ్ళి తీసుకు వెళ్ళవలసినవి సర్దుతాను. నువ్వూ త్వరగా తెములు—(లోపలకు వెడతాడు)

(పెద్ద కొడుకు దీర్ఘంగా నిట్టూర్చి కుర్చీలో కూలబడతాడు)

సుందరం: ఇవ్వాళ ఒకటో తారీఖు గదా, అట్లా వున్నా వేం?

పె. కొ: మనకు సంవత్సరం పొడుగునా నెల చివరే సుమీ—

చి. కొ: అదేరా మన జీవితాల్లో వున్న విశేషం! అన్నిటి చక్రం గుండ్రంగా వుంటుంది కదూ! మొదటా, చివరా చెప్పలేం.

బాబాయ్: అబ్బాయ్! రెండు రూపాయ లివ్వరా! ఇవ్వాళ కస్తూరిబా హాల్లో మీటింగు వుంది. వెళ్ళక పోతే బావుండదు.

పె. కొ: నేనడుగుతాను బాబాయ్!

బాబాయి: అంతే! రెండు రూపాయలు దయ—

ఇందిర: ఒకటో తారీకు కోసం వారం రోజుల్నుంచీ కాచుకూర్చున్నానురా అన్నయ్యా! నేను సినిమాకు వెడతాను.

చి. కొ: బాబాయ్ మీటింగుకీ, నీ సినిమాకి తొందర లొచ్చింది! నేను పుస్తకం కొనుక్కోవాలి.

(బయట నాదస్వరం ఆపేశారు)

పె. కొ: ఏమిట్రా ఆ గోల? నా చావుకి వచ్చాయి అన్నీ—

చి. కొ: నాన్నకి ఎప్పుడు దొరికినా ఇటువంటి బేరాలే దొరుకుతాయి.

ఇందిర: మళ్ళీ చెల్లింపులకేం తక్కువ కాదు. పది రూపాయలు!

పె. కొ: ఇవ్వనే వాళ్ళని ఆపమని చెప్పు. నా కడుపుతో దేవుళ్లాడే.

(చిన్నకొడుకు వాకిట్లోకి వెడతాడు)

ఇందిర: ఏమంటావురా అన్నయ్యా?

పె. కొ: ఏమిటి?

ఇందిర: సినిమా సంగతి.....

పె. కొ: మరో రోజు పోవచ్చులే అమ్మాయ్—

సుందరం: అది కాదండీ! ఇవ్వాళ మొదటి తారీకు గదా! ఇవ్వాళ వున్న ఆనందం రేపు వస్తుందా?

బాబాయి: సలక్షణంగా వస్తుంది. సినిమా అసలు దాని కేముంది? పిలిచినప్పుడు పరిగెత్తుకు వస్తుంది.

చి. కొ: వాళ్ళకు డబ్బు లిస్తున్నాం కనుక వాయించేది వాయించేదే నంటున్నారు వాళ్ళు. పైగా వాళ్ళ విద్వత్తు వినడానికి మొత్తుక్కున్నా నలుగుర్ని పిలవలేదని నా మీద లేచారు.

పె. కొ: ఏమవలేకపోయారు. ఇంట్లో సంగీతాలే పడలేక చస్తుంటే!

ఇందిర: అంటే నా సంగీత మనేనా నీ అభిప్రాయం?

చి. కొ: నీ ఒక్కదానిదే ఏం అక్కే! అమ్మ కడుపున పుట్టిన వాళ్ళందరూ సంగీత పాలకులే!

ఇందిర: నీ పనికి గొడవలో నువ్వుండక నా సంగీతం సంగతి ఎత్తుతా వెందుకు?

చి. కొ: ఏయ్, అమ్మయా! ఏమి టూ వాగుడు?

పె. కొ: ఇంకా పనులు కదుతున్నావురా?

చి. కొ: లేదన్నయ్యా—

పె. కొ: ఈసారి కదుతున్నట్టు తెలిస్తే చదువు మానిపించి ఇంట్లో కూర్చోపెడతాను. నీ పనులకి కూడా డబ్బు ఎక్కడ తెచ్చేది?

తండ్రి: (లోపలనుంచి వస్తూ) ఏమిటిరా ఆ పోట్లాట పెద్దవాడా? ఇంటికి రావడం ఆలస్యం, ఏమిటిరా యీ యుద్ధం?

పె. కొ: అంటే, దీనికంతా నేనే కారణం అంటావు?

తండ్రి: కారణం ఎవరైతేనేం? శ్రీరామచంద్రా! ఎట్లా బ్రతుకుతారయ్యా పిల్లలందరూ?

పె. కొ: కొండమీదికి ఏమీ తీసుకు రాకుండా వుంటే నిక్షేపంలా బ్రతుకుతారు.

తండ్రి: ఇంతా నీ మంచికే గదరా!

పె. కొ: అవునవును. అందరూ వుద్ధరించేవాళ్ళే—

[illegible]

మా రోజుల్లో యీ మాటలు పనిగిరా—

సుందరం: పోనివ్వండి.....ఇవ్వాళ్టికి—ఎవ్వరి మనసులూ బాగులేవా హాయిగా అందరం కలిసి సినిమాకు పోదాం.

పె. కొ: ఎవరికి పుట్టిన బిడ్డరా ఎక్కెక్కి ఏడ్చిందని, నువ్వు తయారేవ్!

ఇందిర: నే నడిగిన రెండు రూపాయలూ యివ్వవంటావు!

పె. కొ: ఇవ్వనని ఎందుకంటానూ? లేవంటాను.

ఇందిర: ఒకటో తారీఖే గదా!

పె. కొ: ఇక్కడేం డబ్బు కుప్పలు పోసుక్కూర్చోలేదు.

తండ్రి: ఎందుకురా క్షణ క్షణానికి అట్లా వుగ్రుడివయిపోతావు!

పె. కొ: గ్రహబలం బావుండక—

తండ్రి: ఆ! సరిగ్గా అందుకే యీ అభిషేకాలు.

పె. కొ: ఒక్క అభిషేకా లేమిటి? పూజలు, పునస్కారాలు, నైవేద్యాలు—అన్నీ కానివ్వండి. కొంప గుండం కావడమేగా మీకు కావలసింది.

తండ్రి: హా.....వ్! దేవుడి మీదనే యీ సవాళ్ళన్నీ! ఓయి రామయ్య తండ్రీ! చూస్తూనే వున్నావు గదా! ఇందులో ఒక్కడికయినా బాగుపడే బుద్ధి వుండకూడదూ?

(సన్నాయి వాద్యం శ్రుతిమించుతుంది)

పె. కొ: వాళ్ళెందుకు వాకిట్లో? ఇంట్లోవాళ్ళు సవ్యంగా వుండిపోయారనా?

తండ్రి: అఘాయిత్యం మాట అనకురా! పూజ అన్నాక అన్నీ సక్రమంగా వుండవలసిందే!

పె. కొ: దానితోపాటు నా శ్రాద్ధం కూడా ఒక్కసారే పెట్టండి.

(అంటూ విసురుగా లోపలకు వెడతాడు.

ఇంతలో ఆఫీసు ప్యూను వస్తాడు. ఆఫీసు ఫైళ్ళు ఒక చేతిలో—ఏదో కాగితాన్ని తదేకంగా చూస్తూ వస్తాడు)

ప్యూను: బాబూ!

చి. కొ: ఏమిటి అంత తీక్షణంగా చూస్తున్నావు! సినిమా శత దినోత్సవం కాగితమా?

ప్యూను: బాబూ! కాసింత యీ ఒక్క మాటకీ ఆనిసేరు చెప్పండి బాబూ! దీని సిగదరగ—యీ ఒక్కటే రావాలండీ—అయిదొందలూ మనవే ననుకోండి.

ఇందిర: ఏమిట్రా అది?

సుందరం: తెలుగు పజిలు. మీ అన్నయ్యకీ వీడికీ ఒకే రకం వ్యాధి.

ప్యూను: దొరా! నాలుగు కాళ్ళ జంతువు—దాని పాలు బాగా బలం—రెండక్షరాల్లో ఒకటి "క" వుండాలంట—ఏంటి దొరా అది?

సుందరం: ఓస్! ఏముంది? నక్క—

చి. కొ: భేష్, భేష్.....తెలుగులో నీకు వుండుకున్న విజ్ఞానం సంగతి విన్నాకనే చిన్నయసూరి ఆత్మహత్య చేసుకున్నాట్ట!

సుందరం: ఏం? నేను చెప్పింది రైటు కాదూ?

ప్యూను: కాకింద కావత్తు వుండగూడ దంటే ఒట్టి "క" వే—

సుందరం: ఏమిటో వెధవ భాష! ఎంతసేపటికీ పైకీ, కిందికీ నడుస్తుంది గాని, ముందుకు నడవదేం?

(వస్తూ)

పె. కొ: ఏరా! కేసుల ఫైలు తెచ్చావ్?

ప్యూను: (గాబరాగా, కాగితాలను దాస్తూ (తెతెతె తెచ్చినానండి —

పె. కొ: మరి అక్కడ పెట్టి పోలేదేం?

ప్యూను: మమను మరి—

పె. కొ: మెమెమె ఏమిట్రా, మేకలాగ?

ప్యూను: సరిపోయింది సార్! సరిగ్గా సరిపోయింది సార్! నాలుగు కాళ్ళ జంతువు మేకే సార్......ఈసారి మనకు అయిదు వందలూ తప్పవు సార్!

పె. కొ: ఏం టదీ? పజిలేనా? నీకూ పట్టిందీ యీ పిచ్చి. నోరు మూసుకుని ఇంటికి నడు—

(ప్యూను వెడతాడు)

తండ్రి: ఇంకా గుళ్ళోకి బయలుదేరలేదా?

పె. కొ: నా దగ్గర చిల్లి కానీ లేదు.

తండ్రి: ఎట్లా మరి?

పె. కొ: ఏమో! మీకే తెలియాలి.

ఇందిర: నన్నూ సినిమాకు వెళ్ళడం మానుకోమంటావా?

పె. కొ: నిక్షేపంగా.

సుందరం: చెల్లెలు ప్రేమగా అడిగితే —

పె. కొ: సుందరం! నోరు మూసుకో—నీ రికమెండేషన్లు ఏమీ అక్కర్లేదు. మా యింటి విషయాల్లో నువ్వు జోక్యం కలిగించుకుంటే బావుండదు.

సుందరం: ఏదో కుటుంబ మిత్రుణ్ణి గదా అని చెప్పాను గాని—

తండ్రి: ఇన్నాళ్ళు పెంచి పెద్దవాడిని చేసిన తండ్రికి నువ్వు చూపించే గౌరవం యిదే నన్నమాట!

ఇందిర: ఒక్కగాను ఒక్క చెల్లెల్ని, వాడికి నా మీద మాత్రం అభిమానం వుందా?

బాబాయి: అందరిమీదా అంతే!

పె. కొ: అవును. నాకు ఎవ్వరిమీదా అభిమానం లేదు. ఎందుకు వుండాలి? మీ కందరికీ అడిగినవన్నీ యిస్తే నేను మంచివాడిని. లేకపోతే కాదు! నేను మీకు చిల్లిగవ్వ యివ్వను. వెళ్ళండి.....తక్షణం వెళ్ళండి.

(అంటూ ఆయాసంతో తలమీద చేతులు వుంచుకుంటాడు)

తండ్రి: ఏమిటోయ్.......సంపాదిస్తున్నా వని అంత అహంకారం! బాగుపడే లక్షణాలు యివేనా? అయినా ఇదంతా నాకోసమా?

బాబాయి: నేను మాత్రం? రేపు పొద్దున్న ఏ ఎమ్. ఎల్. ఏ నో మంత్రినో అయితే, ఆ సంపాదించేది నా ఒక్కడి కోసమా?

ఇందిర: నేనూ అంతే —

[illegible] కొ: అందరూ అంతే నమ్మాయ్.

పె. కొ: మీరు నన్నేమీ వుద్ధరించ నక్కర్లేదు. నా పెట్టుబడిమీద గొప్పవాళ్ళు కానక్కర్లేదు..... నన్ను ఒక్క చిల్లిగవ్వ అడగొద్దు.....(లోపలికు వెళ్ళిపోతాడు)

తండ్రి: చూశారా, చూశారా—వాడు నన్ను ఎట్లా దులిపి పారేశాడో?

బాబాయి: నన్ను మాత్రం?

చి. కొ: వాడసలు నా మాటే వినలేదు.

ఇందిర: నా మాట విని మాత్రం చేసిం దేమిటోయ్?

తండ్రి: అంతే, అంతే! ఏదో సామెత చెప్పినట్లుగా.

ఇందిర: నువ్వూ మేళతాళాలు, యీ అభిషేకాలు మొదలు పెట్టకుండా వుంటే నా కిచ్చేవాడే డబ్బు—

చి. కొ: అసలు వాడి దగ్గర లేనే లేవన్నాడు.

బాబాయి: నీకు తెలియదురా! అటువంటి విషయాలు నన్ను అడుగు, చెబుతాను....వాడు వుంచుకొనే లేవంటున్నాడని నా నమ్మకం.

సుందరం: బాగా చెప్పారు—నా అనుమానమూ అదే!

ఇందిర: అందుకే నువ్వు అడగకుండా వుండవలసింది నాన్నా!

తండ్రి: భగవంతుడి పూజకంటె సినిమాలకు వెళ్ళడం ఎక్కువంటావ్! కళ్ళు పోతాయి తెలుసా?

చి. కొ: బాబాయి! మీరు పెద్దవాళ్ళు మీ కట్లా అర్థం వస్తే ఎట్లా చెప్పడం?.

బాబాయి: నీ పజిలు తొందర్రా?

చి. కొ: ఇప్పుడు పజిలుకోసం ఎవ రడిగారు? నేను పుస్తకం కొనుక్కోవాలి.

ఇందిర: ఏదాయి అయితే నేం పళ్ళు వూడడానికి?

చి. కొ: నీకంటె నయమే! నువ్వు అన్నయ్యని అట్లా ఏడిపించకపోతే, యీ ఒక్క పూటకు సినిమాకు పోకపోతే ప్రాణం పోతుందా?

ఇందిర: మాటలు సరిగ్గా రానీ అన్నయ్యా.

చి. కొ: నువ్వే రానియ్యి. నాకు అర్థం వచ్చింది కాకుండా పైగా నవాళ్ళు వేస్తావేం?

ఇందిర: ఛీ! నాతో మాట్లాడకు.

చి. కొ: నాతో మాట్లాడాలని లేకపోతే నువ్వే నోరు మూసుకో.

ఇందిర: (ఏడుస్తూ) అను అను....నిన్నెవ్వరూ అనేవాళ్ళు లేరనేగా నీయిది—

బాబాయి: వూరుకోండిరా—ఎవరన్నా చూస్తే ఏమన్నా అనుకుంటూ రన్నా లేదేమ్రా మీకు?

ఇందిర: వాడే! అనవసరంగా కయ్యానికి కాలు దువ్వుతున్నాడు.

చి. కొ: నువ్వే! నేనంటే గిట్టక—

ఇందిర: నువ్వే.

చి. కొ: నువ్వే

ఇందిర: నువ్వే......నువ్వే......నువ్వే—

తండ్రి: ఓయి శ్రీరామచంద్రమూర్తి! ఆర్త త్రాణ పరాయణా! చూస్తున్నావు కదయ్యా వీళ్ళ బ్రతుకులు —

(అంటూ చేతులెత్తి నమస్కారం చేస్తూ వుండగా తెర)

(సశేషం)

నాటిక అడ్డదారి

నాగభూషణ్

[గత సంచిక తరువాయి]

2

(మూడు నెలల తరువాత. అదే గదిలో ఉదయం తొమ్మిది గంటలకు—తండ్రి స్నానాదికాలయ్యాక భగవద్గీత పారాయణ చేస్తూ వుంటాడు. చిన్న కొడుకు ఆదుర్దాగా ప్రవేశిస్తాడు.)

చి. కొ: బాబాయి......బాబాయి.....బాబాయి ఎక్కడ నాన్నా?

తండ్రి: ఏమిటి గెలిచాడా?

చి. కొ: లేదు డిపాజిట్ కూడా పోయింది. అంచనాలు, అధినందిద్దామని.

తండ్రి: అదేమిట్రా.....మరి పోయేకాలం— ఎవరైనా గెలవా లనుకుంటారు.

చి. కొ: చచ్చేవాళ్ళం గెలుస్తే.....గెలుస్తానను కున్నప్పుడే అంత మిడిసిపడి పోయేవాడా—ఇహ గెలిస్తే అడిగావూ—

తండ్రి: ఏం మనుష్యులురా! ఎదుటివాడు బాగు పడడం ఒక్కరికీ ఇష్టం లేదు గదా ఖర్మ! అందుకే ఆ రాములవారి దయ అట్లా వుంది—

చి. కొ: ఈ బలవంతా నీదే నాన్నా! ఏ ఒక్క పని మొదలెట్టినా నీ దీవనలు తప్పవు గదా! ఇంట్లోకి పెద్దవాడే యిట్లా పెళ్ళికాతురు ముండ పద్యన్తే ఇహ పనులేం సాగేను?

తండ్రి: అదుగో.....అందుకేరా, అందుకే— ఆ టే చూస్తున్నాను గదా—(బాబాయి వస్తాడు. ఒత్తుగా పెరిగిన గడ్డం—ముఖంలో ఆతృత)

చి. కొ: బాబాయి! విన్నావా యీ శుభవార్త!

బాబాయి: ఏమిట్రా! ఏమి టది? ఏమయింది?

చి. కొ: ఎలక్షను ఆఫీసరునుంచి వస్తున్నాను. తప్పకుండా గెలుస్తానని ధీమాగా యింట్లో కూర్చుని, నీ ఏజంటుగా పంపావే, ఆ వీరభద్రయ్యే స్వయంగా చెప్పాడు.

బాబాయి: (సంతోషంతో) అయితే గెలిచానంటావ్! ఇహ చూసుకోరా బాబాయి తడాఖా! ఒరేయ్ చిన్నా! నీ కో రెండు బస్సు రూట్లు—అన్నయ్యా! నీకు ప్రత్యేకంగా దేవాలయం—అందుకే శ్రీరామచంద్రుడి ప్రతిష్ఠ—

తండ్రి: అది కాదురా—

బాబాయి: నీకు తెలియదులే అన్నయ్యా! ఇప్పుడు చూసుకో—మనం మంత్రి కావలసిందే! నేను చెప్పలా విన్నావురా చిన్నా! ఇహ మనది [illegible] కాదన్న! కొంచుకో—ఏం [illegible]—

చి. కొ: పాపము శమించుగాక! బాబాయి! మన్ను మంత్రి అయ్యే అవకాశం ఎప్పుడో [illegible] [illegible]

బాబాయి: అంటే—

చి. కొ: అంటే నువ్వు ఎలక్షన్లలో ఓడిపోయావు, ఆశ వదులుకోవడం అంత మంచిది కాదు—అని.

బాబాయి: (నిర్ఘాంతపోయి) అదేమిట్రా! నిజంగా!

తండ్రి: నాకు అట్లాగనే చెప్పాడు.

బాబాయి: మరి శుభవార్త అని చెప్పావు కదా!

చి. కొ: నువ్వు గెలవకపోవడం దేశానికి అంత మంచిది మరి.

బాబాయి: నేను చస్తే నమ్మను.

చి. కొ: నా కేమిటి ప్రమాదం? ఇంకా వివరాలు కావాలంటే, డిపాజిట్టు కూడా పోయింది.

బాబాయి: (కూలబడుతూ) అయ్యో...అయ్యో... పోయిందీ, అంత పనీ జరిగిందీ—

చి. కొ: ఇటువంటి విషయాల్లో అబద్ధం చెబుతానా బాబాయి! గుళ్ళో శ్రీరామచంద్రుడి తోడు— నీ పేరుతో పూజలు చేసిన పేరిశాస్త్రులు తోడు.

బాబాయి: ఇదంతా వాడి పనే! వెధవ! వాడి కో రూపాయి తక్కువ ఇచ్చానని ఆనాడే అన్నాడు నానా మాటలూనూ. కొండ ముచ్చు మొహమూ, వాడూ! అయ్యో! ఇహ నెట్లారా? నా పరువేంగాను?

చి. కొ: ఇహనయినా ఆ చిరిగిపోయిన పరువు కోటును గోడకు తగిలించి యింట్లో పడుకో—

తండ్రి: మీలో ఒక్కడికైనా నిజమైన భక్తి ఏడిసిందీ? అందుకే—

బాబాయి: చస్తుంటే సంధి మంత్రమని, ఓడి పోయి నేను ఏడుస్తుంటే—

చి. కొ: డిపాజిట్టు కూడా పోయింది బాబాయి!

బాబాయి: పోతే పోయింది లేవోయ్ వెధవ ముండా డిపాజిట్టు.......మొదటికే మోసం వచ్చి చస్తుంటే లేదు గాని—ఇహ అది వుండి వుద్ధరిస్తుందా?

తండ్రి: ఏమిటో! అంతా ఆ రాములవారి దయ—

చి. కొ: బాబాయి విషయంలో అంతా ఆ వోట్లు వేసిన వాళ్ళ దయ నాన్నా! లేకపోతే నలభై వేల వోట్లు వుంటే నాలుగు వందలు రాకూడదూ?

బాబాయి: ఒరే అబ్బాయ్! నీ మాటలే అసలు నాకు విసిగి కొట్టాయి. ఇన్నాళ్ళనుంచీ చూస్తున్నాను గదా, శల్య సారథ్యంలా వుంది గాని నీ వ్యవహారం—

చి. కొ: పురాణాల్లో నీకు వుండుకున్న ప్రజ్ఞా విశేషాలయినా నిన్ను గెలిపించవలసింది ఇవాళ. ఇప్పుడు పురాణాలు ఎవరికి కావాలి కనుక?—ప్లాట్‌ఫారం స్పీకర్లకీ, తెలుగు మాస్టర్లకీ తప్పించి—

బాబాయి: (లేచి) ఒక్కసారి ఎలక్షను ఆఫీసుకు వెళ్ళొస్తాను.

తండ్రి: ఇప్పుడే ఎందుకురా?

చి. కొ: [illegible] ఖర్చు [illegible] మరీ వెళ్ళు బాబాయ్!

బాబాయి: ఎందుకు?

చి. కొ: అహా.....ప్రజలకు నీ సంగతి యిప్పుడే తెలిసిందా, ఆదరించి, తగిన దీక్షని—సత్కరిస్తారేమో నని—

బాబాయి: పెద్దా, చిన్నా విచక్షణ లేకుండా మాట్లాడగానే సరి కాదు. ఇవేం నీ పెళ్ళిళ్ళనుకున్నావా? ఇవి రాజకీయాలు—తెలుసా?

చి. కొ: మీ రాజకీయాల కంటే అవే నయం—

బాబాయి: చూస్తాంగా యీసారి—

చి. కొ: చూడు.....మరో గంటలో తెలియాలి... "ఆల్ కరెక్టు" అని టెలిగ్రాం, దీనితోపాటు లక్ష రూపాయలకు చెక్కు—

తండ్రి: అందుకా నాయనా యీ మిడిసిపాటు—!

చి. కొ: పాపము శమించుగాక! మిడిసిపాటు నా కెందుకు నాన్నా? ఇంకా, నాకు లక్ష వస్తున్నాయని మీరే గర్వపడాలి.

బాబాయి: అదీ చూద్దాంగా......ఆ! నే నట్లా వెళ్ళొస్తా—(వెడతాడు)

తండ్రి: అన్నయ్య ఏడిరా?

చి. కొ: ఏం? మళ్ళీ పూజలూ, పునస్కారాలూ మొదలా?

తండ్రి: ఈ అనవసర ప్రసంగాలే వద్దన్నాను. ఇంటికి పెద్ద పిల్లవాడన్నాక లక్ష పనులు వుంటాయి.

చి. కొ: మీ శ్రీరామచంద్రమూర్తికి అందుకే నేను రోజూ నెయ్యి దీపాలు పెట్టుకుంటూ వుంటాను—నన్ను ఇంటికి పెద్దవాడిగా పుట్టించ లేదు, ఆయన పుణ్యమా అని—

తండ్రి: అన్నయ్య ఏదో చెప్పరా అంటే.......

చి. కొ: నా కేం చెప్పి వెడతాడా నాన్నా! రెండు రోజులనుంచి ఒక్క క్షణం తీరిక లేకుండా తిరుగుతున్నాడు.

తండ్రి: తిరిగి ఏం లాభంరా?

చి. కొ: ఏమో? అది వాడికే తెలియాలి.

తండ్రి: ఆ సుందరంగాడయినా కనిపించాడా?

చి. కొ: ఇంటర్వ్యూల్లో అడిగినట్లు ప్రశ్న లడిగితే నేనేం సమాధానం చెప్పను? (పెద్ద కొడుకు వస్తాడు) నాకు ప్రాణం దానం చేశావురా అన్నయ్యా!

పె. కొ: అంత ప్రాణం పోయే అవసరం నాయనా?

తండ్రి: వాడికేం అడిపోతున్నాడు గాని, వెళ్ళిన పని ఏమయినా అయిందట్రా?

పె. కొ: ప్చ్ (అంటూ ఉసూరుమని కుర్చీలో కూలబడతాడు)

తండ్రి: ఇప్పు డేం చెయ్యాలిరా? వాడికైతే తెలిస్తే అప్రదిష్ఠ కాదుట్రా!

పె. కొ: నేనేం చావను? అక్కడకు కాళ్ళు అరిగి పోయేటట్లుగా తిరుగుతూనే వున్నాను గదా!

తండ్రి: ఓ అఘాయిత్యం మాటలనుకురా! అంతే పరువుపోయి నే నేడుస్తూ వుంటే—

పె. కొ: మీకేం? హాయిగా కాలుమీద కాలు వేసు కొని ఇంట్లోనే కూర్చున్నారుగా!

తండ్రి: ఇన్నాళ్ళూ బతికి ఇంటి [illegible] నట్లు మీచేత యిన్ని మాటలు పడ [illegible] కావిస్తుండి.

చి. కొ: అమ్మాయికి ఇదేం ఏమీ ఇచ్చిన అంటే నాన్నా!

తండ్రి: నేనా! హ....వ్వ! ఏమైనా వచ్చిందా. అసలు ఆ సంబంధంగాడిని ఇంట్లో చేర్చింది నువ్వు కాదూ?

చి. కొ: బావుంది. వాడిట్లా చేస్తాడని నే నేమన్నా కలగన్నానా?

తండ్రి: నీ స్నేహితు లందరూ యిటువంటి బదుద్దాయిలే!

పె. కొ: పిడి పోలికే వచ్చింది వాళ్ళందరికీ—

తండ్రి: ఇంట్లో ఇట్లా కూర్చుంటే ఎట్లాగురా! ఏదో ఒకటి చెయ్యొద్దూ?

పె. కొ: ఇంకా నేను పూరిసోసుకు పొనటం ఒక్కటే మిగిలింది.

చి. కొ: అదేమిట్రా అన్నయ్యా! ఎంక్వయిరీలో పిటిషన్ పోయిన బాబాయి పూనుకుంటాడా?

తండ్రి: అనేవాళ్ళు లేక గాని, పెద్దవాళ్ళని కొంచెం గౌరవంగా చూడడం ఎప్పుడు నేర్చుకుంటావురా నువ్వు?

చి. కొ: ఏమో, ఆ శ్రీరామచంద్రుడికే ఎరుక!

తండ్రి: ! నీకు యీ జన్మకు బుద్ధి రాదు. (బాబాయి వస్తాడు చేతిలో పేపరుతో)

బాబాయి: పెద్దవాడా! నమస్తే! (చిన్న కొడుకుతో) చూశావురా! బాబాయి అంటే నీకు ఎటువంటి వుంటుందని. ఇప్పటికయినా తెలుసుకో బాబాయి ఏమిటో అని—

పె. కొ: ఏం బాబాయి! కొంపదీసి గెలిచావా ఏంటి?

చి. కొ: గెలవడం ఏం ఖర్మరా? ఇప్పుడు బాబాయి ఎమ్. ఎల్. ఏ., డి. డి. ఎల్—అనగా డిఫీటెడ్ అండ్ డిపాజిట్ లాస్ట్—అని అర్థం—

బాబాయి: మీ కందరికీ యింత కష్టంగా వుంటే నేను గెలిచి ఎవరిని సంతోష పెట్టను?

చి. కొ: (పేపరు చూసి) ఆహాహా! చూడుడు!— నిజంగా బాబాయిదిరా రాజకీయ నాయకుడి బుర్ర... వాళ్ళకి పబ్లిక్ జీవితం తప్ప ప్రయివేటు జీవితం వుండ దంటారు—

తండ్రి: ఏమిటది?

చి. కొ: అపహరింపబడు......(అని పేపర్లో చూసి చదువుతాడు) తప్పిపోయినది. 17 సం.ల వయసు కలిగి, ఎర్రని ఛాయకలిగిన మా పిల్ల—సుందరి అను పేరుగల దిప్పుడి—తప్పిపోయినది. పిల్ల అందమైనది. చదువుకొన్నది. ఎత్తు సుమారు 5 అ. 3 అం.లు. చిరునామా చెప్పి కొంచెము హెచ్చు. వివరములు తెలిపిన వారికి రూ. 50—బహుమానము.

ఆహాహా! నీకు బుద్ధి లేదు గాని బాబాయి! నిజంగా మంత్రిని కావలసినవాడివి.

తండ్రి: (లేచుకుని) ఇదంతా నీ పనేన్రా!

బాబాయి: మరి నీ అమ్మాయంటే తక్కువా దను కున్నావా అన్నయ్యా!

తండ్రి: నీ మొహం! అసలే పిల్ల కనిపించక నే నేడుస్తూ వుంటే—ఇహ యీ కాస్త పరువు కూడ దక్కనివ్వవా ఏరా?

బాబాయి: అందుకే నన్నయ్యా యీ ప్రయత్నం మంతా!

పె. కొ: ఏమిటి బాబాయి నీ ప్రయత్నం? మమ్మల్ని తప్పు కీడ్వడమేగా!

బాబాయి: బావురవోయ్! అది లేచిపోతే లేదు గాని, నేను పేపర్లో వేయిస్తే వచ్చిందా!

తండ్రి: (ఆ పేపరు లాక్కొని చూసి) హ...వ్వ! ఫోటో కూడా వేయించావ్! ఇదేం పోయేకాలంరా నీకు! ఇవేన్రా నీచవట రాజకీయం తెలిని చేటలు!

బాబాయి: నా మాట ఒక్కరూ వినిపించుకో రేం ఖర్మ! మన అమ్మాయి మన యింటికి రావడమే కదా మనకు కావలసింది—

తండ్రి: అందుకని ప్రతి వూరా టాం టాం వేయించమంటావుట్రా!......నీతో ఏ పనైనా కొరివితో తల గోక్కున్నట్టే కదరా! పదరా పెద్దవాడా! మనం వెళ్ళి ఏమైనా ఆరాలు తెలిశాయేమో కను క్కొద్దాం.

పె. కొ: ఇప్పుడే గదా కనుక్కొచ్చింది నేను.

తండ్రి: పోనీ పేరిశాస్త్రులు గారి దగ్గరకు పోయి ప్రశ్న అయినా అడిగి వద్దాం, పద.

చి. కొ: ఇంతమందికి చేత కాలేదు, ఇహ పేరి శాస్త్రులు గారు చేస్తాడు—

తండ్రి: అదుగో! అదే వద్దన్నాను—పదరా పెద్ద వాడా—శ్రీరామచంద్రా! కాపాడు తండ్రీ!— (అంటూ ఇద్దరూ వెళ్ళిపోతారు)

బాబాయి: ఏరా, అబ్బాయ్! నేను చేసిన పని నీకూ బాగా లేదా ఏం?

చి. కొ: ముందు నాతో కొంచెం చెప్పవలసింది బాబాయి!

మంచి పెన్సిల్సుతో
వ్రాయుటం
ఎంత ఆనందం!

మెర్క్యూరీ పెన్సిళ్లు

అన్ని పరీక్షలకు ఆగి
మంచివని బుజువైనవి.

దొరకు రంగులు:
చాక్‌లెట్, రంగులు, కాపీయింగు.

తయారుచేయువారు:
ది మద్రాస్ పెన్సిల్ ఫ్యాక్టరీ

8, స్ట్రింగర్ వీధి, మద్రాసు-1.

బాబాయి: నీకు మాత్రం తెలిసి ఏడిసిందంటా! నిన్న ఆఫీసులో కూర్చున్నానా! ఏమీ తోచక ఎస్. పి. గా నిలబడే మా ఆనేశ్వరంగాడు లేడూ—వాడిని అడిగాను. అతగాడిది యీ తెలివి—

చి. కొ: తెలివి పాళాలో నే వుంది గాని, ప్రమోగమే కొడిసి కొట్టింది.

(వాకిట్లో "టెలిగ్రాం" అన్న కేక)

చి. కొ: (ఎగిరి గంతులేసి) అదుగో బాబాయ్! టెలిగ్రాం!! లక్ష!—లక్ష రూపాయలు బాబాయ్!

బాబాయి: అదృష్టం అంటే నీదేరా! నాకు తెలియదూ—

చి. కొ: (సంతోషంతో కొంచెం చలించి) అదృష్టమని నెమ్మదిగా అంటావేం బాబాయ్!—ఈసారి ఎన్ని కల్లో నిలబడడానికి నీ కెంత కావాలో తీసుకో—

("టెలిగ్రాం సాబ్" అని మళ్ళీ కేక)

(చిన్న కొడుకు వాకిట్లోకి పరుగెత్తుకు వెళ్ళి మళ్ళీ కవరుతో వస్తాడు)

చి. కొ: బాబాయ్! నా కెందుకో భయంగా వుంది. నువ్వు చూడు—

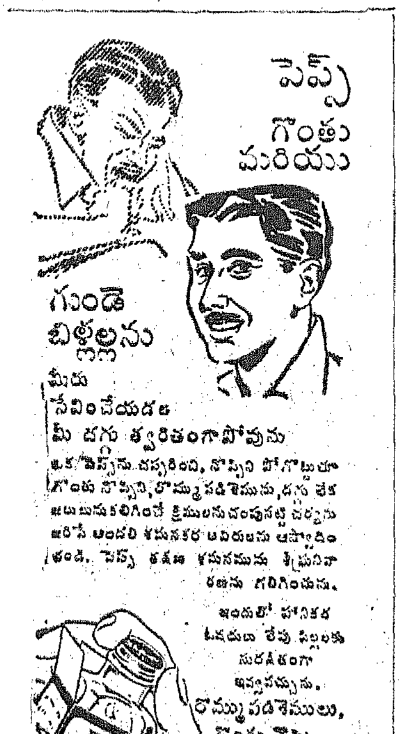

బాబాయి: మళ్ళీ నా చెయ్యి ఎందుకురా? కానీ—

చి. కొ: కాదులే బాబాయ్! నీ చెయ్యి బంగారం కాదనా!—తీయ్......

బాబాయి: (కవరు చించి, చూసి) ఆ, ఆ! అనుకుంటూనే వున్నా!

చి. కొ: ఏం? ఎంత? లక్షా వచ్చిందా?

బాబాయి: ప్చ్—

చి. కొ: అంటే—పోనీ, ఎంత వచ్చింది?

బాబాయి: వస్తే యీ బాధంతా ఎందుకురా?

చి. కొ: ఏమీ రాలేదా! సరిగ్గా చూడు బాబాయ్.

బాబాయి: దీన్లో వున్నదే యిదిరా! నో ప్రైజ్—సారీ.

చి. కొ: అయ్యో! దానిమీద వంద రూపాయలు తగలేశాను.

బాబాయి: వంద రూపాయలే! ఎక్కడివిరా?

చి. కొ: ఎక్కడివయితే నేం? అయ్యో! ఎన్ని ఆశలు పెట్టుకున్నాను!

బాబాయి: ఆశల కేం? నేను మాత్రం పెట్టుకోలేదూ గంపెడు ఆశలు! ప్రాప్తం లేదు అంతే.

చి. కొ: ఇరవై ఎంట్రీలు వేశాను. ఒక్కటి రైటు కాకూడదటా?

బాబాయి: నేను రెండువేలు ఖర్చు పెట్టాను. మరి డివిడెండయినా దక్కిందా?

చి. కొ: ఇదంతా నీ చేతి చలవే! సంతోషంగా కవరు చేతి కిచ్చాను, చూడమని—

బాబాయి: నేను ముందే చెప్పాను. వినకుండా "నీ చెయ్యి బంగారం బాబాయ్" అని బలవంతంగా నాచేత చింపించింది నువ్వేగా?

చి. కొ: నీ చెయ్యి బంగారం కాదు. ఒట్టి తోలు చెయ్యి.

బాబాయి: నీది యింకా చచ్చు చెయ్యి అనేగా నా చేత తీయించావు!

చి. కొ: బుద్ధి గడ్డితిని చేశాను. సరా!

(పెద్ద కొడుకు, తండ్రి ఆదుర్దాగా వస్తారు)

తండ్రి: ఏదిరా, మన కేదో టెలిగ్రాం వచ్చిందట—

పె. కొ: అమ్మాడి దగ్గర నుంచేనా? ఇద్దరూ అట్లా వున్నా రేం?

ఏమయిందిరా?

బాబాయి: అది అమ్మడు దగ్గర నుంచి కాదురా!

తండ్రి:—కాదా?

మరి—?

బాబాయి: చిన్నవాడికి పజిల్‌లో ప్రయిజేమీ రాలేదని కంపెనీవాళ్ళు టెలిగ్రాం యిచ్చారు.

తండ్రి: ప్రయిజు రాకపోతే ఎందు కిస్తారురా టెలిగ్రాం!

బాబాయి: (చిన్న కొడుకువద్దని సైగ చేస్తున్నా, చూడక) నీకు తెలియదులే అన్నయ్యా! ఏభై రూపాయలకంటె ఎక్కువ ఎంట్రీలు కడితే వాళ్ళే టెలిగ్రాం యిస్తారు.

తండ్రి: ఏరా? నువ్వేనా కట్టింది అది?

పె. కొ: మాట్లాడ వేం? నువ్వేకదూ? ఎక్కడిదిరా నీ కంత డబ్బు?

(చిన్న కొడుకు మాట్లాడడు)

చెప్పు. జీతంకోసం యిచ్చిన డబ్బేనా? అదంతా తీసుకుపోయి ఇట్లా తగలేశావా!

తండ్రి: వంద రూపాయలే! అంతా పజిల్కేనే!

పె. కొ: నీకు బుద్ధి వుందా? పైగా బి. ఏ. అఘోరిస్తున్నావు. బి. ఏ! నేను నానా గడ్డీ కరిచి డబ్బు తీసుకువచ్చి జీతం కట్టరా అని నీ కిస్తే నువ్వు చేసే పనులు యివా!

చి. కొ: అది కాదన్నయ్యా—

పె. కొ: ఇంకా మాట్లాడుతావా, సిగ్గు లేక— మానాభిమానాలు వున్నాయిరా నీకు—ఛీ! (అంటూ దగ్గరకు పోయి చెంపమీద కొడతాడు)

బాబాయి: అన్యాయ్!

తండ్రి: ఏమిట్రా అది—వూరుకో—

పె. కొ: ఇక వూరుకోక పురిపోసుకుంటానా? ఇంట్లో అందరూ దొంగలే! అందరికీ డబ్బు కావాలి.... కష్ట సుఖాలు ఒక్కరైనా ఆలోచిస్తున్నారా! ఛీ! నన్ను కోసుకు తినండి. అదే మీరాకు కావలసింది—

చి. కొ: పొరపాటు అన్నయ్యా—ఇక ఎప్పుడూ చెయ్యనుగా—

(ఇంతలో ఇందిరతోసహా మామయ్య వస్తాడు)

మామయ్య: ఏమి టేమిటి? ఇంట్లోవాళ్ళే నాటకం రిహార్సలుగాని చెయ్యడం లేదు కదా!

బాబాయి: రా, బావా, రా! మంచి సమయానికే వచ్చావు—

తండ్రి: ఏమిటీ! అమ్మాయి కూడా వచ్చిందీ! ఏం పని చేశావు తల్లీ! మా పరువంతా గంగలో కలిపి పోయావు గదా! ఎక్కడికి పోయావే!

మామయ్య: ఎక్కడికి పోతే నేం బావా! మద్రాసులో కాబూ వెదికి సాధించి తెచ్చాను, కోడలు పిల్లని—

బాబాయి: ఎక్కడ కనిపించింది?

మామయ్య: మా స్నేహితుడే ఒకాయన—పేర్లు—ఇదీ, సుందరంగారట—ఆయనా—ఇక్కడూ స్త్రీలతో వుండగా చూసి నాకు చెప్పాడు..

పె. కొ: మరి సుందరం ఏడీ?

మామయ్య: వచ్చాడు మరి స్నేహము రాక—

పె. కొ: కనిపించనీ చెబుతా—మక్కెలు విరగ తంతాను.

మామయ్య: ఆ పని మాత్రం చెయ్యకురా, పాపం పిల్లవాడు సాత్వికుడిలాగే కనిపించాడు.

తండ్రి: ఏమైతేనేం.....అది ఇంటికి వచ్చింది అంతే చాలు.

(చిన్న కొడుకు ఇంట్లోకి వెళ్ళబోతాడు)

మామయ్య: ఒరేయ్! చిన్నవాడా!......వెళ్తావా? ఏమిటయ్యా బావా, నేను వచ్చేసరికి ఆడుతున్న నాటకం?

బాబాయి: అదంతా పెద్ద కథలే—తీరిగ్గా చెప్పుకొందాం—

మామయ్య: అవునా మరి—ఆ "పేపర్లో వేయించా" అనే తెలివి తేటలు ఎవరివి? చిన్న బావవేనా?

పె. కొ: ఆ! ఆయనదే ఆ వుద్ధరింపు.

మామయ్య: పాపం.......! అదే నాకు వుపయోగించిందిరా—

తండ్రి: ఒట్నా సిగబడ్డావేం అమ్మాయా? ఇంట్లోకి పో—ఆ శ్రీరామచంద్రుడి దయ వుంది. నువ్వు యింటికి తిరిగి వచ్చావు—

చి. కొ: శ్రీరామచంద్రుడి దయ కేం? డబ్బు వదిలితే వది.

తండ్రి: అమ్మాయి తిరిగి రావడానికి అర్చనలు చేయిస్తున్నాననేగా నీ యీ కోపం—

చి. కొ: ఆ మాట అనుకోవడానికి నే నెవర్ని? నాకీ యింట్లో ఆమాత్రం అధికారం వుంది ఏడి సింగా?

మామయ్య: చెప్పరా! ఏదో ఉపద్రవమైన ఘట్టంలోనే వచ్చి వున్నమాట! ఏమిటి బావా! ఇదంతా—

తండ్రి: ఏముంది బావా! చేసుకొన్నవాళ్ళకి చేసు కొన్నంత మహాదేవ—

మామయ్య: కోట్లకి పిలుస్తున్న మాట చెప్పవు బావా! ఏదా పెళ్ళినాడా! ఏమిటి సంగతి?

చి. కొ: నేను బ్రతికి వుండడం ఒక్కటే విచార కరమైన సంగతి—

మామయ్య: ఓసీ మా యిబ్బు బంగారంకాను. అందరూ ఒక్క దోవన వెంట పోయేవాళ్ళే గాని ఒక్కడూ నిక్కంగా,సూటిగా జవాబు చెప్పడేం? సైగా ఇంటికి వచ్చి కూర్చున్నా, నీ క్షేమ సమాచారాలు అడగడం లేదు సరే, మాతో మాటు పోట్లాడు తున్నావురా!

బాబాయి: ఆఁ అదే! అడగబోతూ వుంటేనే— ఆఁ! ఇంటి దగ్గర అమ్మాయివాళ్ళంతా కులాసానా?

మామయ్య: నీ మంత్రి పదవిలానే వుంది దాని కులాసా కూడా—వచ్చినా వచ్చి, వచ్చి సినిమాల గాని వచ్చినట్టు మాత్రం కనిపించదు......అన్నట్టు నీ మంత్రిపదవి ఎంతవరకు వచ్చింది?

చి. కొ: పుట్టిటిలోనే దోషం కొట్టింది.

మామయ్య: దోవలోనే తెలిసిందిలే! ..మా పిచి గాని అనుకోగానే వస్తుందట్రా? ఎందుకు బావా నీ కీ ఒక్క దోవలు? హాయిగా ఎక్కడో ఒకచోట నిద్ర వస్తాడు కాకుండా కాలం గడపక?

బాబాయి: ఇన్నాళ్ళు జీవితాన్ని ప్రజాసేవకోసం అంకితం చేశాను. ఆ మాత్రం కూడా కోర కూడదా?

మామయ్య: ఇంకా ఏదో నువ్వు కోరుతున్నావు. అంటే ఇంకా నీతో స్వార్థం చావ లేదన్నమాట. నీ పని నువ్వు సక్రమంగా చేసి వూరుకో.....ప్రజలకు నీ అధికారం కావాలంటే వారినే నిగ్రహంగా ఎన్ను కొనీ—(తండ్రితో) ఏమంటావు బావా?

తండ్రి: ఏమిటో నాయనా! అంతా ఆ శ్రీరామ చంద్రుడి దయ.

మామయ్య: బాగుంది, బాగుంది.....పిట్ట పేక ముక్కల దయ పోయి శ్రీరామచంద్రుడి దయ పట్టు కుంది! ఇది బాగానే వుంది. అయినా,దయతోనే కడుపు నింపుకుంటున్నారా ఏం? ఇంత పొద్దు పోతోందా, ఎవ్వరూ భోజనాలకు లేవ రేం?

తండ్రి: ఇవ్వాళ గుళ్ళో అర్చనలు చేయిద్దామని—

మామయ్య: ఏమిటి బావా నీ కీ పిచ్చి! దూరం నుంచి ఒక్క నమస్కారం చేస్తే సరిపోయేదానికి యింత హంగామా చేస్తున్నావా! నువ్వా భగవంతుడికి దేవతార్చనలు, పూజలు, నమస్కారాలు చేస్తున్నావు కనుక, నీ కా దేవుడు కావలసినవన్నీ యివ్వాలి! బావుంది బావా!

(సుందరం వస్తాడు. ఇందిర లోపలకు వెళుతుంది)

తండ్రి: ఏం సుందరం—వచ్చావు నాయనా! మమ్మల్ని పుణ్యరించావు!

సుందరం: ఇది మరీ బావుందండీ—మధ్యనే నేం చేశానూ—?

చి. కొ: ఇంకా ఏం చెయ్యాలోయ్? దాన్ని చిన్న పిల్లని చేసి సినిమాల్లో చేర్పిస్తున్నావు—(చిన్న కొడుకు వస్తాడు)

సుందరం: నేనా! ఎవరు చెప్పారు మీకు? ఇంకా నేను వుండబట్టే మీ అమ్మాయి దక్కిం దనుకోండి. మీ అమ్మాయి బలవంతంచేస్తే తీసుకు వెళ్ళాను గాని—

తండ్రి: అబద్ధం.....అంతా అబద్ధం.

మామయ్య: కాదోయ్ బావా! పాపం చాలా మంచి వాడు......నేను చూశాగా!

చి. కొ: నా స్నేహితుడు మరీ అంత బడుద్ధాయి కాడు మామయ్యా—

మామయ్య: ఇంతకీ సుందరం—మా అమ్మాయికి పెళ్ళి పెటాకులు అక్కర్లేదా ఏం?

సుందరం: ఆ సంగతి నాకేం తెలుసునండీ?

మామయ్య: మరి తమకే సంగతి తెలుసునండీ? ముందు మా అమ్మాయికి పెళ్ళి చెయ్యాలి. ఆ తరు వాత అది సినిమాలో జేరినా, సంగీత కచ్చేరీలు చేసినా ఆ మొగుడి యిష్టం.

(ఇందిర వస్తుంది. సుందరం వంక ఆతృతగా చూస్తుంది)

చి. కొ: పాటకచ్చేరీ లెందుకు మామయ్యా? ఇంకా సినిమాలే నయం—గొంతు అరుపు తెచ్చుకోవచ్చు—

ఇందిర: తమరు నోరు ముయ్యొచ్చు.

మామయ్య: వచ్చావ్! నాకు నచ్చావే అమ్మాయీ! మగవాడికి ఆ మాత్రం నోటి బెదురు వుండకపోతే ఎందుకూ పనికిరాడు.

తండ్రి: పోనీ సుందరం......మా అమ్మాయి సంగతి తెలిసిన వాడివిగదా! దాన్ని నువ్వే ఎందుకు పెళ్ళి చేసుకోకూడదు?

చి. కొ: బ్రహ్మాండమయిన ఐడియా నాన్నా! ఏరా, ఎందుకు చేసుకోకూడదు?

సుందరం: అమ్మయ్యో! వద్దంటే, వద్దు—ఆ విషయంలో మాత్రం నన్ను బలవంత పెట్టకండి.

బాబాయి: ఏం నాయనా! మా అమ్మాయి అంత పనికి రాకుండా పోయిందా యిప్పుడు?

సుందరం: అందుకు కాదండీ! తీరా పెళ్ళి అయ్యాక కూడా సినిమాల్లో చేరతానంటే నేనేం చేసేదండీ?

చి. కొ: ఇప్పుడు తీసుకువెళ్ళలా, అలాగే తీసుకు వెళ్ళు.

సుందరం: బావుందిరా నువ్వు చెప్పేది—

మామయ్య: ఇన్నాళ్ళు దాని సంగతి నీకు తెలుసు గదా—

సుందరం: నేను వద్దంటున్నదీ అందుకేనండీ—

చి. కొ: ఇహ నేం చేస్తారు? దీన్నిం కెవరు పెళ్ళి చేసుకుంటారు? అందరూ కట్టుకొని పూరేగుదాం పదండి.

(ఇందిర ఏడ్పుమొహం పెడ్తుంది. హార్మోనియం దగ్గరకు పోయి రీడ్ నొక్కుతుంది)

మామయ్య: అది కాదోయ్ సుందరం—నీకు మా అమ్మాయిని చేసుకోవడానికి ఏమిటి అభ్యంతరం?

సుందరం: చెప్పాను కదండీ! అదీకాక, మీ అమ్మా యికి వ్యతిరేకంగా మీతో చెప్పానని అసలే ఇందిరకి నామీద కోపం—

బాబాయి: పోనీ, దాన్నే అడిగితే సరి. దాని యిష్టం లేకుండా పెళ్ళి చెయ్యంగదా! ఏమే అమ్మడూ! తేల్చి చెప్పు. (ఇందిర సిగ్గు పడుతుంది)

చి. కొ: ఏమే! నువు సిగ్గు దొంతరలు అన్న కవి గాళ్ళ పదాన్ని సార్థకం చేస్తున్నావు! నీకు యిష్టమేమో కాదో తొందరగా చెప్పు—

ఇందిర: (సిగ్గుతో) ఏమో! నాకు తెలియదు బాబూ!

(అంటూ ఇంట్లోకి పరుగెత్తుతుంది)

(మిగతా 62 వ పేజీలో)

పేరొందిన
ధూత్ పాపేశ్వర్
"చ్యవనప్రాశ"
జీర్ణశక్తికి, పుష్టికి టానిక్
తయారు చేసినవారు :
ధూత్ పాపేశ్వర్
ఇండస్ట్రీస్ లిమిటెడ్
ఇండియాలో ప్రముఖ ఆయుర్వేద ఫార్మసీ
(స్థాపితము : 1872)
పన్వెల్ — బొంబాయి.
—: బ్రాంచి :—
సుల్తాన్ బజార్, హైదరాబాద్
(దక్కన్).
—: డిస్ట్రిబ్యూటర్లు :—
పద్మా ఏజన్సీస్
మెయిన్‌రోడ్, గుంటూరు.
జైన్ మెడికల్ స్టోర్స్
మెయిన్‌రోడ్, ఆదోని.

అడ్డదారి

[25 వ పేజీ తరువాయి]

చి. కొ: (తలవేసి అవును నాకు తెలుసు అని అర్థం—ఆ తూటా సన్యాసులగార్ని చూడండి చూడండి.........తర్వాత గ్యారేజ్‌స్లా (బావక! భలే బాస్ను కొట్టేశావులే!

మామయ్యా: (సిగ్గు పడిపోతున్న సుందరాన్ని చూసి) ఆనందం ఎగ తన్నుకొస్తోందేమో, అతన్ని కొంచెం తమా యించుకోనివ్వండిరా—

పె. కొ: అమ్మయ్య! ఇప్పటికి నా ప్రాణం కుదుట బడ్డది—ఈ సమస్యలతో నిద్రాహారాలు లేకుండా పోయాయి.

మామయ్యా: సవ్యంగా ఆలోచిస్తే, జీవితంలో ఏ విషయమూ సమస్య కానే కాదురా!

బాబాయి: నువ్వు ప్రధాన మంత్రుల జాబితాలో చేర్చవలసినవాడివి బావా!

మామయ్యా: చచ్చాం! నీ కొంపలంటిస్తే ఏ. ఏ. ఏ. మంత్రి, ప్రధాన మంత్రి లెక్కల్లో ఐపోతాయి కాబోలు—

చి. కొ: బాబాయికి మరీ ఆత్రుతే మామయ్యా!

బాబాయి: ఆ మాటకు వస్తే నీకు మాత్రం కాదటూ?

చి. కొ: నాకు తెలిసి వచ్చింది బాబాయి! అడ్డ దోవలు పడితే త్వరగా చేరుకోవచ్చుననే మాట నిజమే కాని, త్రోవనిండా ముళ్ళూ, అవాంతరాలూ. అంత కన్నా ఎక్కువగా వుంటాయని తెలుసుకోలేకపోయాను.

మామయ్యా: ఇప్పటికయినా తెలుసుకున్నావు, సంతో షించు. నీకంటె చదువులో, వయసులో పెద్దవాళ్ళం అనుకుంటున్నవాళ్ళకి ఎందరికి తెలుసు సంటావ్ ఈ సంగతి?

పె. కొ: సుందరం! ఈ పూటకు నువ్వు కూడా యిక్కడే భోజనం చెయ్యాలి.

మామయ్యా: ఇప్పుడురా నువ్వు విజమైన గృహ స్థువి. భేష్! మరి ఆ సినిమా నటిగారిని మన భోజనా లయ్యాక మరీ సినిమాలో చేరమనండి. ఇహ లేవండి. మీ కందరికీ ప్రొద్దుటినుంచి ఓ వివత వద్దన జరిగి నట్టుగా వుంది—ఎటూ ఆకలి వేస్తోంది నాకే— నువ్వు గుళ్ళోకి వెళ్ళొస్తావా బావా?

తండ్రి: ఇంకా ఎందుకు? భోజనా లయ్యాక ఆ పేరితా స్వాముల గారితో రేపటినుంచి అక్కర్లేదని చెప్పేవస్తాను.

మామయ్యా: తెలివైన వాని అంటే అదీ—పద— (అందరూ వెడతారు. సుందరం మాత్రం అటూ యిటూ చూసి ఆగుతాడు. ఇంతలో ఇందిర వస్తుంది)

సుందరం: ఏం, ఇందిరా! నీకు యిష్టమేనా?

(ఇందిర సిగ్గు పడుతుంది)

చెప్పు మరి, కాదా?

ఇందిర: (మెల్లగా) ఎందుకు కాదు?

సుందరం: హైలో! ఈ మాటకోసం ఎన్నాళ్ళ నుంచి ఎదురు చూస్తున్నానో తెలుసా?

ఇందిర: (ఆశ్చర్యపడి) మరి ఎప్పుడూ చెప్పలేదూ లేదేం?

సుందరం: నువ్వు ఏమనుకుంటావో నని? నీకు ఎప్పుడూ సినిమాలు పిచ్చేనా చెప్పు!

ఇందిర: మీకు లేదు!

సుందరం: నీ కోసం చెప్తున్నాలే [illegible]—

ఇందిర: అమ్మో! మరి ఇప్పటికయినా తెలిసిందా— సినిమాకి రావు మాటలు పుంటాయి, అడ్డదోవలు [illegible]......... ! అదుగో చిన్నన్నయ్య [illegible] మాకు తెలీకుండా [illegible].

(సుందరం [illegible] ఇందిర [illegible] పిల్చి రిబ్బన్ [illegible] వుంచి. చిన్న కొడుకు [illegible]):

చి. కొ: హలో! మళ్ళీ మొదలుపెట్టారా? (నాటిక [illegible]) ఓ! ప్రేమ [illegible] కాబోలు! [illegible]—

ఇందిర: ఇవాళనుంచి నా జోలి ఎత్తకు తెలుసా!

చి. కొ: ఎందుకు? తెలిపమనుటా—నాన్న పిల్చిన బాబా ఫలంతోనూ [illegible] పెడతారంటావా?

ఇందిర: ఇదుగో వస్తున్నాయ్—

చి. కొ: ఇవాళ్ళే మళ్ళీ, చూసి వస్తాం రండి....

ఇందిర: ఏయ్.....అన్నయ్యా—

(అంటూ తరుముకుంటూ ఇంట్లోకి వెడతారు వరు[illegible]—తెర)

(సమాప్తం)

చూసిన్నా [illegible] ! [illegible] మా తరంగాయ్య [illegible]. ఇంకా అనేక రకాల పూల మొక్కల్ని కూడా పెంచు తున్నారు. లేసుదీసు వరిశ్రమ కూడా ఇక్కడి ప్రత్యేకత.

ఇది కాకుండా యిక్కడికి కొంచెం దూరంలో (మరి యొక గ్రామంలో) "[illegible]" అనే యిక్కడ [illegible] ఈ [illegible] సేను చేస్తారు. అది కూడా [illegible] ఒక [illegible] ఆ [illegible] ఒక [illegible] [illegible] అక్కడికి ఒక ఎక్స్‌కర్షన్‌కి వెళ్ళాము. [illegible] ఉత్సాహంగా వ్యవసాయం చేస్తూ వుంటారు.

[illegible] ఉద్యోగాలు [illegible] నా పెళ్ళికి [illegible] రోజులు [illegible] వెళ్ళి అక్కడికి వెళ్ళి 2 సంవత్సరాలు అయింది. ఇక ఆరు మాసాల్లో దానికి ఉద్యోగం [illegible];

[illegible] అనాధ్యలు [illegible] స్త్రీలు (పిల్లలు గలవారికి కూడా అన్నం [illegible] వుంది.) ఇంకా తల్లిదండ్రులు లేని అనాధ బాలికలు, తల్లిదండ్రులు వుండి ఆట [illegible] పిల్లల్ని చదివించలేక అప్పచెప్పేవారి పిల్లలు, ఇలాగ ఎన్నో రకాలుగా ఎంతోమంది వుంటున్నారు. అలాంటి వాళ్ళకి ఆ [illegible] ఎంతో [illegible] వుంటే ఆ ఆశ్రమంలో ఎంతో హాయిగా వుంటుంది.

శృతి...

[33 వ పేజీ తరువాయి]

కళ్ళు, ప్రక్కకు తిరిగి హరిణంలా దారిలో కున్నారు, దొంకలు అన్నీ దాటి ఎక్కడికో పోతున్నాయ్.

సెలయేటి శబ్దం నిశ్శబ్దంగా లోపిస్తోంది.

కలస్వప్నంద్రుడికి భయపడి, చెట్లన్నీ నీడలు పిర్చు రదుకొంటున్నాయ్. భూమి చీలి అందులోనుండి అప్పుడే పుట్టినట్లు — మోకాళ్ళమీద చేతులు ఆనించి, ముఖం పైకెత్తి చూస్తోంది. ఫాలంపై వెన్నెల చిలికి, చెక్కిళ్ళ మీదుగా జారిపోతున్నది. ఆ లేత వెన్నెలనే భరించలేక కళ్ళు రెపరెపలాడు తున్నాయ్.

"ఒంటరిగా ఇక్కడ కూర్చొం దేమిటి?" అన్న కున్న కొద్ది అనుభవంతో మునికన్యమీద సానుభూతి కలిగింది కలువకి.

నాలుగు దిక్కులవంక ఎదురు చూపుగా చూస్తూ, అటొస్తే కొండలు మార్మోగుతవేమో నని ఊరు కున్నట్లుగా ఉంది. ఏమీ తోచక సరస్సులో తన అందం చూసుకుంది. ప్రతి అంగుళం భాగంలో ఏదో దేవత్వం కనబడుతోంది. — అందుకు దగ్గ ర్లోనే వున్న కలువ వైపు కావల్నాంటి తన చేతులు చాచింది.

'అబ్బా!—'

రక్తనాళాలు తెగిపోతున్నయ్, మండు టెండ ఆకాశం పైనుండి పడినంత బాధ కలిగింది కలువకు. ఒళ్ళంతా వెనుక నలిగిపోతోంది. తను బాధగా లేకున్నా పూచిపోతున్నట్లయింది.

అంతే — పూసిన సుడిత కళ్ళు [illegible] కలువ.

అభిని శ్వాసలో కళ్ళు తెరిచి చూసింది కలువ.

పున్నమి వెన్నెల మైదానం, ఇంతలో వెన్నెల కరిగిపోతోంది. దగ్గర్లోనే పచ్చ గడ్డి పిచ్చిరంగు పరుచుకొని ఓ మూల రంగులు వేసుకుంటోంది.

దానిమీద — మునికన్య — ఆమె ప్రియుడు వెచ్చటి శరీరాల మధ్య తను నలిగిపోతున్నానని తెలుసు కొని యౌవనం గురించి — పిచ్చిగా చిరునవ్వు నవ్వుతుంది కలువ.

సృష్టిని కౌగిలి తన పాదాల క్రింద [illegible] ఒక్క క్షణం చాలదా — జీవితంలో.

అర్ధరాత్రి వచ్చేట్లుంది......!

ఆకాశపు చంద్రుడు వెన్నెల విరబూసి వుంది.